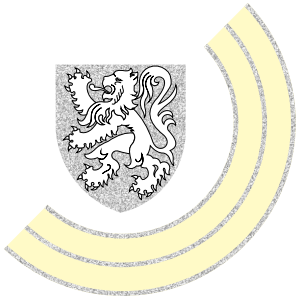
C190 – LEE29

V L A A M S P A R L E M E N T

Zitting 2003-2004

26 april 2004

HANDELINGEN

COMMISSIEVERGADERING

COMMISSIE VOOR LEEFMILIEU, NATUURBEHOUD EN RUIMTELIJKE ORDENING

Interpellatie van de heer Erik Matthijs tot de heer Jef Tavernier, Vlaams minister van Leefmilieu, Landbouw en Ontwikkelingssamenwerking, over het Sleco-project voor wervelbedverbranding van slib

Vraag om uitleg van de heer Jos De Meyer tot de heer Jef Tavernier, Vlaams minister van Leefmilieu, Landbouw en Ontwikkelingssamenwerking, over de besteding van de opbrengsten van de visverloven

Vraag om uitleg van de heer Ludwig Caluwé tot de heer Jef Tavernier, Vlaams minister van Leefmilieu, Landbouw en Ontwikkelingssamenwerking, over het eisen van ontbossingsvergoedingen bij de verkaveling van oude tuinen en parken

Vraag om uitleg van de heer Jan Laurys tot de heer Jef Tavernier, Vlaams minister van Leefmilieu, Landbouw en Ontwikkelingssamenwerking, over de in de milieu/schoolkoopwijzer gehanteerde criteria en gebruikte ecolabels

Vraag om uitleg van de heer Jef Van Looy tot de heer Jef Tavernier, Vlaams minister van Leefmilieu, Landbouw en Ontwikkelingssamenwerking, over de mestbalans

Commissie voor Leefmilieu, Natuurbehoud en Ruimtelijke Ordening

Maandag 26 april 2004

WAARNEMEND VOORZITTER : De heer Jef Van Looy

– *De interpellatie wordt gehouden om 14.33 uur.*

Interpellatie van de heer Erik Matthijs tot de heer Jef Tavernier, Vlaams minister van Leefmilieu, Landbouw en Ontwikkelingssamenwerking, over het Sleco-project voor wervelbedverbranding van slib

De voorzitter : Aan de orde is de interpellatie van de heer Matthijs tot de heer Tavernier, Vlaams minister van Leefmilieu, Landbouw en Ontwikkelingssamenwerking, over het Sleco-project voor wervelbedverbranding van slib.

De heer Matthijs heeft het woord.

De heer Erik Matthijs : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, geachte collega's, de slibplanning van Aquafin, die voor het laatst in 2001 werd gepubliceerd, voorziet vanaf 2004 in ongeveer 480.000 ton slib of 120.000 ton droge stof. Ik heb een print bij, waarop u duidelijk kunt zien dat vanaf 2005 de hoeveelheid slib duidelijk constant blijft, ook al zullen er nadien heel wat nieuwe RWZI's in gebruik worden genomen.

Gelet op die prognose plaatst Aquafin 2 bijkomende slibdrogers, één in Houthalen en één in Leuven. Daarnaast werd in december 2003 ook gestart met het Indaver-Sita-initiatief voor de realisatie van het zogenoemde Sleco-project. Het gaat daarbij om de installatie van drie wervelbedovens die geschikt zijn voor slibverwerking. Aquafin gaf reeds in 1996 de contractuele garantie aan Indaver dat jaarlijks voor 120.000 ton slib zou worden geleverd. Sinds 2002 is het duidelijk dat die prognoses niet zullen worden gehaald. Het tekort is momenteel minstens even groot als hetgeen aan Indaver werd beloofd of contractueel vastgelegd.

Aquafin is zich hiervan bewust. De recentste droger, die in Leuven werd gebouwd en die een capaciteit heeft van 10.000 ton droge stof, werkt enkel als de identieke droger in Houthalen stilligt. Het personeel wordt dan uitgewisseld. Daarnaast blijkt uit de openbare aanbesteding voor de uitbating van de wervelbedverbranding met warmterecuperatie in Brugge dat Aquafin deze installatie in december 2005 wil stilleggen. Dat zou zelfs vroeger kunnen gebeuren, namelijk in juli 2004. Vanaf december 2005 moet Sleco immers worden bevoorraad.

De investering voor Sleco is veel te groot. Ze ligt minstens 75 miljoen euro te hoog, terwijl efficiënte en zelfs compleet nieuwe installaties bij Aquafin waarschijnlijk moeten sluiten. Daarbij zal de verbranding bij Sleco per ton slib tot 250 percent meer emissies van zwaveldioxide veroorzaken dan die van een gelijkaardige verbranding in Brugge. Het Sleco-project is er volgens velen gekomen om tegemoet te komen aan de drang van Indaver om de grootste geïntegreerde afvalverwerker ter wereld te worden.

Tegenover de slibprognose van Aquafin uit 2001, die bij mijn weten nog niet is aangepast, het jaar van het Aquafincontract met Sleco-Indaver voor 2004 en de werkelijkheid in dit jaar, is er ongeveer 160.000 ton minder slib dan in 2001 geraamd. Dit is meer dan de hoeveelheid die contractueel zou vastliggen tussen Aquafin en Indaver. Daarom moeten andere installaties worden gesloten. Het gaat met name om de pas gebouwde en volledig nutteloze droger in Leuven met een capaciteit van 40.000 ton. Die heeft 12,5 miljoen euro gekost. Waarschijnlijk geldt hetzelfde voor de wervelbedoven in Brugge met een capaciteit van 80.000 tot 100.000 ton of 20.000 à 25.000 ton droge stof. In de oven van Brugge werd recent 12,5 miljoen euro geïnvesteerd voor de optimalisatie en voor een nieuw gebouw, en 7 miljoen euro voor een slibdroger, die voorlopig werd opgeleverd in maart 2002. Daar-

Matthijs

naast werden verscheidene contracten afgesloten voor bodemverbetering, droging, en het afdekken van storten.

Zowel in 2002 als 2003 was er een slibtekort bij Aquafin. De drogers van Aquafin, namelijk die van Deurne, die dateert van 1998, van Houthalen, die dateert van 2001, en van Brugge, hadden bevoorradingsmoeilijkheden. In 2002 zei de directie dat de oorzaak het natte jaar was, in 2003 het warme weer. Mijnheer de minister, is slibplanning weersafhankelijk ?

Door het toenemend gebruik van gistingstechnieken, die in Duitsland de norm is, neemt de hoeveelheid slib gevoelig af. Zo is in Antwerpen een vergistingsinstallatie in werking en in Gent één in aanbouw. De hoeveelheid slib daalt onder andere door efficiëntere zandvangers, de afkoppeling van afwatering van grachten en landerijen, de denitrifiëring en de overgang op centrifuges, waarbij door minder kalk in het slib de totale hoeveelheid wordt gestabiliseerd of daalt.

De slibproductie zal in de nabije toekomst dus niet noemenswaardig toenemen. Dat blijkt ook uit de prognose van Aquafin van 2001. We zien een afvlakking van de stijgende curve vanaf 2005 tot 2010, en dat ondanks het stijgende aantal RWZI's. De bijkomende verbrandingscapaciteit voor slib bij Indaver is absoluut niet nodig, en is pure verspilling van belastinggeld.

Het Sleco-project wordt voor 50 percent gefinancierd door Indaver en voor 50 percent door Sita. Het project heeft de bouw van drie wervelbedovens op stapel staan – de grootste uit het gamma van De Lurgi – voor de verbranding van 230.000 ton industrieel en huishoudelijk afval, het zogenaamde hoogcalorisch afval, en van 230.000 ton waterzuiveringsslib. Heeft het kleine Vlaanderen drie ovens van het grootste type nodig ? Samen met de milieuverenigingen werd vastgelegd dat 60 tot 75 percent van het slib dat moet worden verbrand in de Sleco-ovens, afkomstig moet zijn van RWZI's. Gelet op het tekort, kan dit niet, tenzij we installaties gaan sluiten.

In diverse studies stelt de VITO dat 'verbranding van hoogcalorisch afval in een wervelbedoven zonder coverwerking van slib, omwille van de hoge kostprijs een weinig aantrekkelijke optie is'. Sleco kon dus niet doorgaan zonder de 120.000 ton slib van Aquafin, dat een uitweg zag voor de toen verwachte toename aan slib.

De contractprijs van slib voor Aquafin is bijzonder laag gehouden, namelijk 75 euro per ton. Deze prijs is te laag voor het kostenplaatje van Sleco. De verhoogde transportkosten voor het vervoer naar Beveren – zeer significant bij slibverwerking –, de afschrijvingen van waardeloos geworden installaties bij Aquafin en de sociale kosten voor het afdanken van personeel worden niet ingecalculeerd, daarover wordt gezwegen.

De prijzen van de andere brandstoffen, inzonderheid het hoogcalorisch afval, moeten de hoogte in gedreven worden, om voor Sleco rendabel te zijn. Bijkomend element is dat een wervelbed met zandrecirculatie, alleen kleine stukken kan verwerken, waardoor nog een bijkomende verkleiningsinstallatie noodzakelijk is voor het industriële en huishoudelijke afval, die we op 25 tot 50 miljoen euro kunnen begroten. Voor deze installatie is nog geen vergunning verleend en geen investeerder gevonden, voorzo ver ik weet.

Het kostenplaatje bedraagt volgens Indaver al 180 miljoen euro, zonder de voorbereidingsinstallatie, met een afschrijvingstermijn van 20 jaar terwijl een termijn van 15 jaar normaal is, zonder voorzieningen voor instandhoudingskosten, die vanaf 10 jaar significant zijn. De meerkost van de investering als gevolg van de slibverwerking wordt door de VITO geschat op 20 tot 30 percent van de totale investering, zodat hier een bedrag van 50 miljoen euro mee gemoeid is. Die 50 miljoen euro zijn voor het vervangen van efficiënte bestaande installaties met voldoende capaciteit en reeds gedeeltelijk afgeschreven. Samen met de kosten van de verkleiningsinstallatie komt men op een geraamde verspilling van minstens 75 miljoen euro overheidsgeld, te verhalen op de Vlaamse afvalproducenten, namelijk de huishoudens en bedrijven.

Een vaak gehoord argument pro Sleco bestaat uit de benutting van de warmte voor productie van stoom en elektriciteit. Het verbranden van slib levert netto zeer weinig warmte, omdat het nog voor 76 percent uit water bestaat, dat verdampt moet worden. Slib levert slechts 6 percent van de geproduceerde stroom bij 50 slib/50 HCA-verbranding. Er worden dus geen grote hoeveelheden energie geproduceerd bij slibverbranding.

Een ander gebruikt argument betreft de kwaliteit van de rookgassen, die bij Indaver en dus bij Sleco, beter zou zijn dan bij vergelijkbare verbrandingsinstallaties. Ik denk daar anders over. Het lastenboek van Sleco vermeldt voor zwaveldioxide een gemiddelde uitstoot van 42,5 milligram per normkubieke meter. Dit is onder de toekomstige norm van 50

Matthijs

milligram per normkubieke meter, waarvan 83 milligram per normkubieke meter voor het slibgedeelte bij 50/50-verbranding. Door het verdunningseffect van de gecombineerde verbranding wordt het doel gehaald. Daarom wordt gezegd dat de kwaliteit van rookgassen beter is dan bij andere installaties.

De installatie in Brugge doet het echter veel beter met 25 tot 30 milligram per normkubieke meter voor slib. Sleco zal zelfs met verdunningseffect 2,7 maal slechter presteren wat de emissie betreft, dan de vergelijkbare installatie in Brugge. Dit betekent een vermijdbare emissie van 40 ton zwaveldioxide per jaar. De globale SO^2-emissie van Sleco bedraagt volgens de designvoorwaarden 100 ton per jaar, en dit in de reeds zwaar belaste Antwerpse regio. Analoge redeneringen zijn geldig voor het gehalte HCl en HF.

Over de kostprijs hoogcalorisch afval van Sleco stelt de VITO : 'Voor co-verbranding van slib en hoogcalorisch afval wordt de meerkost van de verwerking van hoogcalorisch afval geschat op 20 tot 30 percent. Anderzijds moeten ook de opbrengsten van de slibverwerking in rekening gebracht worden. Deze kan ingeschat worden op ongeveer 75 euro per ton slib of 3,5 tot 4,5 euro per GJ voor hoogcalorisch afval. De netto verwerkingskost ligt dan rond 0,5 tot 1,75 euro per GJ voor hoogcalorisch afval. Deze optie is dus competitief met de verwerking in elektriciteitscentrales, maar hangt af van de beschikbaarheid van slib.'

Sleco heeft dus absoluut Aquafin-slib nodig om het project waar te maken. De netto verwerkingskost van hoogcalorisch afval in normale omstandigheden komt op 25 tot 30 euro per ton. In het businessplan van Sleco verwacht men echter een inkomst van 100 tot 120 euro per ton. Om een normaal financieel rendement te halen op een investering die tot 250 miljoen euro kan oplopen, moet de prijs van het hoogcalorisch afval meer dan het dubbele bedragen van de normale marktprijs, die ongeveer 50 tot 60 euro bedraagt.

Ik vraag me af of men hier op de rug van de heffingbetaler een gunstig economisch plaatje wil realiseren voor een veel te dure oplossing, waarvoor goedkopere alternatieven bestaan. Zal de overheid een helpende hand toesteken om, via subsidies of bijkomende heffingen, het gat op te vullen ?

Tot slot heb ik nog enkele andere beschouwingen. Door het centraliseren van 120.000 ton slib worden per jaar 12.000 containers naar Sleco geloodst, of 6.000 transporten per jaar. Indien men er industrieel slib bij verwerkt om tot de beoogde capaciteit te komen, worden dit 11.500 slibtransporten per jaar. Dit alles moet worden vermenigvuldigd met 2, om evenveel ton hoogcalorisch afval naar Beveren te krijgen.

De overweging die op de Indaver-documentatie staat om langs de waterwegen slib aan te voeren, kan volgens mij moeilijk : men kan slib door zijn viscositeit niet op een snelle manier uit een schip pompen. Water bijvoegen is daarenboven niet de meest voor de hand liggende oplossing. Alle transport van slib, en waarschijnlijk ook van hoogcalorisch afval, zal over de weg moeten gebeuren. De huidige situatie met gedecentraliseerde drogers en verbranding te Brugge, is in dit opzicht veel milieuvriendelijker en meer gespreid over het Vlaamse land.

Mijnheer de minister, kunt u de meest recente planning voor slibafzet van Aquafin opvragen, met de vooruitzichten voor de volgende 18 jaar, de duur van het Sleco-contract ? Welke hoeveelheid zal aan Sleco worden geleverd, 120.000 of 190.000 ton ? Welke hoeveelheden zullen worden verwerkt in de Aquafin-drogers te Deurne, Houthalen en Leuven, en welke hoeveelheid in de droog- en verbrandingsinstallatie te Brugge ? Werden er of zullen er hoeveelheden gecontracteerd worden aan externe verwerkers ?

Over welk volume slib gaat het contract met Sleco ? Aan welke prijs ? Zijn de transportkosten ten laste van Aquafin ? Is dit contract ontstaan als gevolg van de slibplanning van 2001, waaruit een tekort aan verwerkingsmogelijkheden bij Aquafin bleek ?

Kan Aquafin staven dat de contractprijs met Sleco een economisch verantwoorde prijs betreft ? Hoe ligt de slibprijs van Sleco tegenover de verwerking in de bestaande drogers en de installatie van Brugge ? Kunt u hierbij de opsplitsing maken in variabele verwerkingsprijzen, vaste investeringskosten en financiële kosten, waarbij de reële afschrijvingen in rekening worden gebracht, en niet de fictieve nieuwbouwkosten ? Wel dient een realistische instandhoudingskost te worden opgenomen.

Uit de slibprognose zal blijken dat Aquafin bepaalde installaties moet stilleggen. Welk sluitingsschema hanteert Aquafin ? Welke waardeverminderingen op bestaande installaties hanteert Aquafin, en

Matthijs

met hoeveel zullen de slibkosten van Aquafin door de sluitingskosten stijgen, bovenop de aan Sleco te betalen prijs ?

Kan de minister de door de VITO gehanteerde stelling bevestigen dat Sleco er alleen kon komen nadat de 120.000 ton slib van Aquafin verzekerd waren, daar anders de eenheidsprijzen voor verbranding van hoogcalorisch afval alleen totaal onrealistisch zijn ; of met andere woorden dat indien de voormelde hoeveelheid slib er niet is, Sleco een onverantwoorde investering wordt ?

Wordt de door VITO gehanteerde stelling bevestigd dat co-verbranding bij Sleco een verhoogde investering vergt van 50 miljoen euro bovenop de kost van een nog te bouwen verkleiningsinstallatie van 25 miljoen euro ? De totale meerinvestering als gevolg van de gelijktijdige slibverbranding zou daarbij op 75 miljoen euro komen. Klopt dat ?

Klopt het dat de verwerkingskost van HCA netto op 25 tot 30 euro per ton komt dankzij de slibinbreng ? Hoe is dit te verzoenen met de in de markt wijdverbreide notie dat Indaver-Sleco 100 tot 120 euro per ton probeert te bekomen voor HCA ? Welke prijzen hanteert Sleco in het businessplan ? Welk financieel rendement moet hieruit voortvloeien ?

Hoe is te verklaren dat slib goedkoper thermisch wordt behandeld dan HCA, waarbij slib geen nettocalorische waarde heeft, een grote hoeveelheid rookgassen genereert en de capaciteit van de rookgaswassing met een factor 3 opdrijft ? Werd de prijs van het slib bepaald na een economische vergelijking met HCA, of louter door het feit dat de slibprijs aan moest sluiten op de gangbare verwerkingskosten ?

Kunt u nagaan hoeveel zwaveldioxide er meer in het milieu terecht zal komen bij co-verbranding door Sleco, dan bij deskundige monoverbranding zoals in Brugge het geval is ? Is dit verantwoord in de ecologisch zwaarbelaste regio Antwerpen ? Is dergelijke concentratie van ovens überhaupt verantwoord in die regio ?

Is de verkeersproblematiek onderzocht van 23.000 bijkomende transporten per jaar van HCA en slib naar Sleco ? Hoe denkt Sleco via de waterweg slib aan te voeren ?

Welke hoeveelheden HCA werden tot op heden reeds gecontracteerd door Sleco ? Indien de huidige marktprijzen op 40 tot 60 euro per ton blijven, zult u een helpende hand uitsteken om via doorgedreven stortverbod en/of hogere heffingen, de door Sleco gewenste 100-plus-prijzen door te drijven ? Zo ja, dan mag Vlaanderen zich wereldrecordhouder HCA-verwerkingsprijzen noemen. Bent u er zich van bewust dat vergelijkbare projecten in Duitsland en Nederland werden afgeblazen omdat ze te duur zijn ?

Sinds enkele jaren poogt de Vlaamse Gemeenschap haar aandeel in Indaver te verkopen aan andere financiers. Essentieel hierin is de waarde van Sleco omdat Indaver nauwelijks winst maakt. De waarde van Sleco hangt samen met de prijzen die bedrijven en particulieren zullen betalen voor het HCA. Indien Sleco erin slaagt om een prijs te bedingen van 100 euro per ton of meer, ontstaat een gigantisch winstpotentieel. Pas indien dit werkelijkheid wordt en na de nodige ministeriële tussenkomsten, zal een effectief bod mogelijk zijn. Hierbij heeft Electrabel voorkooprecht en kan het het aandeel van het Vlaams Gewest overnemen. Op die manier ontstaat een situatie waarbij Suez het leeuwenaandeel van Sleco in bezit heeft, met name 50 percent via Sita en ongeveer 30 percent via Indaver. Voor de volgende achttien jaar strijkt Suez de dividenden op, betaald door de Vlaamse belastingbetaler. Wat is uw reactie daarop ?

Waarom wordt niet eerst de capaciteit van Electrabel voor co-verbranding van HCA volledig benut, alvorens Sleco te bouwen ? In elektrische centrales kan HCA worden verbrand met een zeer geringe investering. Wil men eerst een prijs van 100 tot 120 euro per ton doordrukken, alvorens Electrabel aan dezelfde prijzen de verwerking te laten organiseren ?

Het Sleco-project is duidelijk gebaseerd op achterhaalde slibprognoses. Het vergt onverantwoorde investeringen en veroorzaakt een te hoge kostprijs voor de verwerking van diverse afvalstoffen om de te lage slibkosten te compenseren. Bovendien kan het ecologisch als minderwaardig worden bestempeld. Het veroorzaakt daarenboven verkeerstechnisch grote problemen. Wilt u de juiste cijfers geven en gebruik maken van uw ministeriële bevoegdheid om het Sleco-project minstens tijdelijk een halt toe te roepen tot de vele missing links zijn uitgeklaard ?

De voorzitter : Minister Tavernier heeft het woord.

Minister Jef Tavernier : Mijnheer de voorzitter, gezien de omvang van de interpellatie kan ik me onmogelijk tot een kort antwoord beperken. Alvo-

Tavernier

rens de gestelde vragen vrij uitvoerig te beantwoorden, zou ik evenwel een paar opmerkingen willen maken.

We bevinden ons momenteel in een cruciale fase in de verkoop van het aandeel van het Vlaams Gewest in Indaver. De Vlaamse regering heeft de realisatie van het Sleco-project in de voorwaarden voor de kandidaat-kopers opgenomen. Alle informatie over het Sleco-project is dan ook van groot belang voor de mogelijke overnemers.

In het kader van een verkoopsprocedure verloopt het verstrekken van informatie volgens strikte regels. Het is uiteraard de bedoeling dat alle geïnteresseerde partijen dezelfde correcte informatie ontvangen. Bovendien wordt deze informatie enkel verstrekt aan de partijen die bereid zijn een bindend bod uit te brengen. Aangezien ik elke interferentie met de lopende verkoopsprocedure wil vermijden, moet ik opletten met de informatie die ik hier naar voren breng.

Ik wil er tevens op wijzen dat het Vlaams Gewest, via de Vlaamse Milieuholding, slechts een minderheidsaandeelhouder van het Sleco-project is. Destijds is in dit verband een constructie tussen het Vlaams Gewest en de privé-partners opgezet waarin zelfs bepaalde rechten van voorkoop zijn opgenomen. Het Vlaams Gewest is gebonden door de afspraken die in het verleden zijn gemaakt.

Het is uiteraard de bedoeling het aandeel van het Vlaams Gewest aan privé-bedrijven te verkopen. Ik heb de indruk dat de bedrijven die intekenen zich bewust zijn van de risico's die ze lopen. Het is in de eerste plaats hun taak om een duidelijke berekening van het eventuele succes van hun investering te maken.

We mogen in dit verband een aantal basiseconomische mechanismen niet uit het oog verliezen. Indien er een overcapaciteit is, zal de prijs dalen. Indien de capaciteit onvoldoende blijkt, zal de prijs stijgen. De heer Matthijs gaat er blijkbaar van uit dat er een overcapaciteit zal zijn en dat de prijzen zullen stijgen. Mij lijkt dit contradictorisch.

Met betrekking tot de specifieke vragen van de heer Matthijs heeft Aquafin me heel wat cijfergegevens over de slibafzet in Vlaanderen bezorgd. De actuele raming gaat uit van een jaarproductie van 310.000 ton ontwaterd slib of 90.000 ton droog slib tegen 2010. In 1995 is uitgegaan van een jaarproductie van 413.000 ontwaterd slib of 120.000 ton droge stof. De stagnatie van de aansluiting van gemeentelijke rioleringen heeft tot een bijsturing van de gehanteerde prognose geleid.

Aquafin beschikt op dit ogenblik over een aantal slibverwerkingsmogelijkheden. Agroviro heeft een capaciteit van 30.000 ton per jaar. Dit contract loopt tot 2010. Hydrostab heeft een capaciteit van 36.000 ton per jaar. Dit contract loopt tot 2005. TV Envisan Electrabel heeft een capaciteit van 24.000 ton per jaar. Dit contract loopt tot 2005. Aquafin beschikt bovendien over een aantal eigen drogers. De drogers van Deurne en Leuven hebben een capaciteit van 34.500 ton. De droger van Houthalen heeft een capaciteit van 44.500 ton. De droog- en verbrandingsinstallatie van Brugge heeft een capaciteit van 80.000 ton. De huidige beschikbare capaciteit bedraagt met andere woorden 283.500 ton per jaar.

In 2002 bedroeg de slibproductie 284.000 ton. De huidige beschikbare capaciteit is hiermee in evenwicht. Ten gevolge van het uitzonderlijk droge weer is de slibproductie in 2003 met 20.000 ton gedaald. Aangezien het om minder dan 10 percent gaat, betreft het hier eigenlijk geen enorme schommeling. Om deze daling op te vangen, is vorig jaar besloten de droger van Houthalen gedurende vier maanden buiten gebruik te stellen.

Vanaf 15 april 2006 zal de Sleco-oven over een capaciteit van 90.000 ton beschikken. Aangezien de contracten met Hydrostab en TV Envisan Electrabel in de loop van 2005 ten einde lopen, zullen we gedurende enkele maanden zelfs met een tijdelijk capaciteitstekort worden geconfronteerd.

Vanaf de opstart van de Sleco-oven zal Aquafin over een verwerkingscapaciteit van 313.500 ton beschikken. De verwerkingsbehoefte voor 2006 wordt geraamd op 285.000 ton. Er zal dus op dat moment een overcapaciteit zijn van 28.500 ton.

Er wordt een bepaalde evolutie verwacht inzake de af te zetten slibhoeveelheden voor de periode 2004-2010, waarbij er rekening wordt gehouden met de eigen drogers van Aquafin en de invulling van Sleco. De installatie van Brugge werd in rekening gebracht tot eind 2005. Dat is de looptijd van het contract met Aquafin. Zelfs met de Sleco-oven in bedrijf is er, daar men een stijging voorziet, nood aan bijkomende capaciteit. Dat hangt ook samen met een andere problematiek, waarover ik het een tijd geleden had naar aanleiding van een andere vraag, namelijk de enorme vervuiling van het slib van beken en rivieren. Dat heeft niets met rioolwaterzuiveringsstations te maken, maar is wel belang-

Tavernier

rijk. Stellen dat de installatie van Brugge moet worden gesloten zodra de Sleco-oven opstart, is daarom voorbarig.

Wat het Sleco-contract betreft : de Sleco-oven zal 90.000 ton Aquafin-slib per jaar verwerken. De overeenkomst vloeit voort uit de aanbesteding van 1996. De capaciteit is dus bepaald op basis van prognoses van 1995. Het gaat hier immers over investeringen die steunen op een langetermijnplanning.

Aquafin heeft ons meegedeeld dat de eenheidsprijs voor de verwerking bij Sleco, inclusief transport, 76 euro per ton bedraagt. Voor de goedkoopste afzetroute bedraagt die prijs 62 euro per ton, voor de duurste 90 euro per ton, telkens met inbegrip van de transportkosten. De transportkosten zijn steeds ten laste van Aquafin. Een detailanalyse in variabele, vaste en financiële kosten kan ik u niet geven. Op dit moment heeft Aquafin een aanbesteding uitgeschreven voor de verwerking van maximum 108.500 ton, of 7.000 ton slib per maand, waarvoor de exploitatie van de installatie in Brugge in aanmerking komt. Publicatie van deze detailinformatie over allerlei soorten kosten zou ongetwijfeld de gelijkheid van de inschrijvers aantasten, met mogelijke claims tot gevolg. Anderzijds is het ook niet opportuun om de verschillende concurrenten inzage te geven in de kostprijzen van de verschillende afzetroutes. Dit zou de prijszettingen in de toekomst nadelig kunnen beïnvloeden voor Aquafin.

Ik kan u wel meedelen dat de variabele kosten van de beide verbrandingsinstallaties relatief laag zijn en van dezelfde grootteorde. Aquafin heeft om die reden de bedoeling om de verbrandingsinstallatie van Brugge zo lang mogelijk operationeel te houden. Anderzijds geeft Aquafin ook aan dat men zich bewust moet zijn van het feit dat, op basis van de totaalkosten, verbranding tot de duurdere oplossingen behoort. Dit betekent dat men er zich voor moet hoeden om blindelings in deze afzetroutes te blijven investeren. De verbrandingsinstallatie van Brugge is ongeveer 20 jaar oud. Elektrofilter en LUVO zijn op relatief korte termijn aan vervanging toe. Aquafin heeft vandaag absoluut niet beslist dat deze investeringen niet zouden worden uitgevoerd. Wel worden ze voorlopig uitgesteld, enerzijds omdat het vandaag niet opportuun is om de installatie van Brugge voor een langere tijd uit bedrijf te nemen om de noodzakelijke investeringen uit te voeren, anderzijds omdat deze keuze zich vandaag niet opdringt.

Dan waren er uw vragen over het sluitingsschema. Aquafin geeft aan dat er van een sluitingsschema geen sprake is. Er rijst eventueel pas een probleem van overcapaciteit vanaf begin 2006. De noodzaak om vandaag beslissingen te nemen die de strategie voor langere termijn vastleggen, is dus niet aan de orde. Het is zelfs niet uitgesloten dat verdere marktevoluties een bijsturing van de strategie noodzakelijk zullen maken. Om die reden heeft Aquafin ervoor gekozen om de huidige aanbesteding in termijn te beperken.

Mijnheer Matthijs, u stelt verder een aantal vrij gedetailleerde vragen over de prijszetting, de financiële rendementen en dergelijke. Deze informatie maakt deel uit van de lopende verkoop van het aandeel van de milieuholding. Ik mag die hier dus niet kenbaar maken, anders zou ik tussenbeide komen in het verloop van de verkoop. Ik moet me beperken tot de vaststelling dat Indaver en Sita een grondige marktanalyse hebben uitgevoerd, waarna er een businessplan werd opgemaakt, dat door de raden van bestuur van beide bedrijven werd goedgekeurd.

Bovendien kan nog worden aangegeven dat de wervelbedtechnologie algemeen wordt beschouwd als de beste beschikbare technologie voor zowel de verwerking van slib als voor de verwerking van het hoogcalorisch afval. Dit bleek onder meer uit de studie die de VITO in opdracht van het Vlaams Gewest heeft uitgevoerd. De keuze voor deze combinatie heeft minder te maken met prijzen, dan wel met het gegeven dat daardoor het rendement sterk kan worden verbeterd. De verbranding van hoogcalorisch afval kan immers het best gebeuren in combinatie met een minder brandbare afvalstof.

Zoals reeds eerder gesteld, behoort het afsluiten van contracten voor de verwerking van het slib en het hoogcalorisch afval tot de commerciële verantwoordelijkheid van de betrokken bedrijven. De markt van hoogcalorisch afval of HCA is een competitieve Europese markt, zodat de prijzen op die markt worden bepaald. Capaciteit en evenwicht of onevenwicht tussen vraag en aanbod spelen daarbij duidelijk een rol.

In verband met emissies van zwaveldioxide heeft Indaver de volgende gegevens verstrekt. In het milieueffectenrapport werden simulatieberekeningen gemaakt van de emissies op basis van een worst-casescenario. Daarbij werd verondersteld dat de wervelbedovens maximaal uitstoten wat wettelijk is toegestaan, terwijl ze er normaal onder moeten blijven. In zo'n worst-casebenadering zou de SO^2 -

Tavernier

uitstoot van de wervelbedovens circa 16,4 kilogram per uur bedragen.

Op basis van ervaringen met gelijkaardige installaties komt men echter tot een te verwachten reële emissie van SO^2 van circa 3,3 kilogram per uur, of maximaal 10 milligram per kubieke meter. Dit zou beduidend lager zijn dan de SO^2-uitstoot van de monoverbrandingsinstallatie voor slib te Brugge, waar er sprake is van 25 tot 30 milligram per kubieke meter. Enerzijds kijken we dus naar wat het worst-casescenario is dat door de vergunning wordt toegelaten ; anderzijds kijken we naar wat redelijkerwijs als realiteit kan worden aangenomen, met inbegrip van alle mogelijke bedenkingen en voorbehoud.

In het MER werd uitvoerig aangetoond dat de impact van de SO^2-emissie op de omgeving als verwaarloosbaar te beschouwen is, zelfs wanneer men uitgaat van een worst-casescenario. We kunnen ons de vraag stellen of het wel aangewezen is te werken met een worst-casescenario, maar we zijn ervan overtuigd dat het kan slagen.

Ook de mobiliteitsaspecten werden toegelicht in het MER. Het besluit daarvan is dat de verkeersimpact beperkt zal blijven. Bij volledige aanvoer per vrachtwagen van zowel het slib als het hoogcalorisch afval zal het aantal transporten naar de site Beveren weliswaar verdubbelen, van ongeveer 120 vrachtwagens naar 215, maar de totale aanvoer naar de site Beveren, incluis de wervelbedovens, de roosterovens, de deponie en andere verwerkingsinstallaties, zal slechts 4 percent zijn van de capaciteit van de plaatselijke wegenis, en slechts 2 percent van die van de R2.

Door de uitspraak in het beroep dat werd aangetekend tegen de milieuvergunning, werd als bijzondere voorwaarde opgelegd dat gedurende de eerste twee jaren na de ingebruikname minstens 25 percent van het HCA aangevoerd moet worden via het water of het spoor, en vanaf het derde jaar minstens 50 percent. De in het MER vermelde percentages voor extra transport, namelijk 4 en 2 percent van de capaciteit van de plaatselijke infrastructuur, hielden met deze verplichting geen rekening. Die percentages moeten dus nog worden verminderd met de vermindering ten gevolge van deze bijkomende verplichting.

Bovendien werd als bijkomende bijzondere voorwaarde opgelegd dat een uitvoerige mobiliteitsstudie zou worden uitgevoerd, waarin alle mogelijkheden worden onderzocht om de aan- en afvoer via waterwegen of het spoor te laten gebeuren. Deze mobiliteitsstudie werd opgesteld door het bedrijf SGS en afgerond in november 2003. Op basis van de resultaten van die studie werkt Sleco verder aan het opzetten van initiatieven om het transport van het hoogcalorisch afval over het water verder uit te werken.

In verband met de verwerking van hoogcalorisch afval is zowel in het Uitvoeringsplan Huishoudelijke Afvalstoffen 2003-2007 als in het Uitvoeringsplan Slib van de Vlaamse regering voorzien in een wervelbedinstallatie. Beide plannen werden goedgekeurd door de Vlaamse regering, na een uitgebreide openbare consultatieprocedure. Het hoogcalorisch residu uit de geplande mechanisch-biologische voorbehandelingsinstallatie kan thermisch worden verwerkt, met energierecuperatie, in de wervelbedinstallatie. Ook het hoogcalorisch bedrijfsafval dat nu nog wordt gestort op stortplaatsen voor industrieel afval, kan in de installatie worden verwerkt.

De wervelbedinstallatie is echter niet alleen geschikt voor de verwerking van deze reststoffen. Ook brandbare afvalstoffen die niet in aanmerking komen voor voorbehandeling, kunnen in deze installatie worden verwerkt.

In het Uitvoeringsplan Slib wordt het tekort aan verbrandingscapaciteit voor slib aangegeven. Het slib dat niet kan worden voorkomen of nuttig kan worden gebruikt, dient zo veel mogelijk te worden verbrand met een maximale energierecuperatie en rookgasreiniging. Dit verdient, in het kader van het Vlaamse afvalstoffenbeleid, de voorkeur boven storten. Op dit moment wordt er nog steeds gestort, ook in het buitenland. We willen dat stopzetten.

Sinds 2000 werd door de Vlaamse regering een stortverbod voor onbehandeld huishoudelijk afval en bedrijfsafval ingevoerd. Omdat er onvoldoende capaciteit voor thermische verwerking is, worden er jaarlijks afwijkingen op dit stortverbod toegestaan.

In 2003 werden afwijkingen toegestaan voor huishoudelijke afvalstoffen voor een totaal van 131.000 ton afvalstoffen, en voor vergelijkbare bedrijfsafvalstoffen voor een totaal van 599.000 ton. Voor 2004 werden stortafwijkingen verleend voor huishoudelijke afvalstoffen voor een totaal van 96.000 ton, voor bedrijfsafvalstoffen voor 485.000 ton en voor residu's van papier, textiel en houtrecuperatie

Tavernier

voor 69.000 ton. In 2004 was het dus al minder dan in 2003.

Deze noodzakelijke afwijkingen tonen aan dat er een tekort is aan thermische verwerkingscapaciteit, vooral dan voor het hoogcalorisch bedrijfsafval in Vlaanderen. Het ligt in de bedoeling van de Vlaamse overheid om de afwijkingen op het stortverbod zo snel mogelijk af te schaffen. Dit kan op het ogenblik dat er voldoende verwerkingscapaciteit is gerealiseerd.

Wat de verkoop van het aandeel van de Vlaamse Milieuholding in Indaver betreft, werd aan vier kandidaten gevraagd een bindend bod uit te brengen. Er werd een dataroom geopend, zodat de nodige bijkomende info kan worden bekomen. Ik zal, na afronding van de laatste fase in de verkoop, een voorstel aan mijn collega's in de Vlaamse regering voorleggen.

Ik wil besluiten met nogmaals te benadrukken dat de realisatie van het Sleco-project het sluitstuk vormt van het afvalbeleid in Vlaanderen. In de verschillende uitvoeringsplannen werd dit, na een ruim maatschappelijk debat, ook zo ingeschreven. Heel dit opzet dreigde op een bepaald ogenblik vast te lopen. Sleco geraakte maar niet van de grond, onder meer wegens een procedure voor de Raad van State, waardoor de verschillende investeerders vragen hadden bij de kans op slagen. We zijn erin geslaagd om deze situatie om te buigen, zodat de hypotheek van een procedure Raad van State werd vermeden en alle engagementen werden bevestigd. Uiteindelijk is het project nu echt uit de startblokken geschoten. Voor het Vlaamse afvalbeleid is dit een erg goede zaak.

Na realisatie van het Sleco-project zal alle huishoudelijk afval na voorbehandeling een eindverwerking vinden, die beschouwd wordt als beste beschikbare technologie en dus het minst milieuhinder mee zich meebrengt. Eindelijk zullen we het rechtstreeks storten van afval, zoals reeds lang werd voorzien maar waarop tot vandaag uitzonderingen moeten worden toegestaan, kunnen stopzetten. Het afval zal dan allemaal verwerkt worden volgens strenge milieunormen en met sterk gereduceerde emissies. Ik denk hierbij aan de spectaculaire vooruitgang die geboekt werd bij de vermindering van de emissie van dioxines.

Ik denk dat in het algemeen deze regering een positieve balans kan voorleggen. Ik blijf dan ook, samen met mijn collega's, volop achter de realisatie van het Sleco-project staan.

De voorzitter : De heer Matthijs heeft het woord.

De heer Erik Matthijs : Mijnheer de minister, ik dank u voor uw antwoord. U hebt heel interessante cijfers gegeven. Samen met een aantal andere mensen heb ik zeer lang gewerkt aan mijn tekst. We kunnen nu voortwerken met de bestaande gegevens.

Mijnheer de minister, mijn stelling dat er onvoldoende RWZI-slib is om Sleco op te starten, wordt door u niet tegengesproken.

Minister Jef Tavernier : Maar er is misschien wel voldoende slib.

De heer Erik Matthijs : Dat is wat anders. Ik heb het over RWZI-slib. Er werd overeengekomen dat 60 tot 75 percent van de 230.000 ton slib die zou worden verwerkt in de Sleco-oven, RWZI-slib zou zijn.

Ik zal uw antwoord grondig bestuderen.

De voorzitter : Het incident is gesloten.

Vraag om uitleg van de heer Jos De Meyer tot de heer Jef Tavernier, Vlaams minister van Leefmilieu, Landbouw en Ontwikkelingssamenwerking, over de besteding van de opbrengsten van de visverloven

De voorzitter : Aan de orde is de vraag om uitleg van de heer De Meyer tot de heer Tavernier, Vlaams minister van Leefmilieu, Landbouw en Ontwikkelingssamenwerking, over de besteding van de opbrengsten van de visverloven.

De heer De Meyer heeft het woord.

De heer Jos De Meyer : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, geachte collega's, de Vlaamse Vereniging van Hengelsportverbonden is bijzonder ongerust over de uitvoering van de wet van 1 juli 1954 en zijn uitvoeringsbesluiten tijdens de afgelopen jaren. Ze hadden tot doel de medezeggenschap van de visserijverenigingen over de besteding van de opbrengsten van de visverloven te organiseren en de lokale en gewestelijke vissersverenigingen actief te laten participeren in het visserijbeleid.

De Meyer

De visserijverenigingen ervaren de laatste jaren een sterke uitholling van het nochtans wettelijk geregelde medezeggenschap en medebeheer. Bovendien vinden ze dat het gevolgde beleid weinig open en transparant is. Ze krijgen geen inzage meer in de besteding van de middelen, die ze zelf financieren door middel van de visverloven. Het zou toch getuigen van goed openbaar bestuur, indien de visserijverenigingen jaarlijks een overzicht zouden krijgen van de besteding van de gelden van de visverloven ! Dit blijkt echter niet zo te zijn.

De openbare hengelsport spreekt van een complete malaise. Het aantal visverloven is op 15 jaar tijd zowat gehalveerd. Hierdoor zijn natuurlijk ook minder middelen beschikbaar om het visserijbeleid te financieren.

Mijnheer de minister, het is belangrijk dat de toekomst van de hengelsport wordt gevrijwaard. Hebt u een idee of een aanwijzing waarom de erkende visserijverenigingen de laatste jaren een sterke uitholling ervaren van het medezeggenschap en medebeheer ? Is de wet van 1 juli 1954 en zijn uitvoeringsbesluiten nog steeds de basis voor het gevoerde visserijbeleid ? Is deze wet nog aangepast aan de actuele situatie of dringt een wijziging zich op ? Volgens welke richtlijnen, op basis van welke wet en/of welk uitvoeringsbesluit, worden de gelden van het visserijfonds besteed ? Kunt u een overzicht geven van de grote lijnen van deze besteding ? Wie beslist over de wijze waarop deze gelden worden gebruikt ? Op welke wijze hebben de erkende visserijverenigingen zicht op de besteding van de gelden van de visverloven ? Kunnen zij jaarlijks beschikken over de uitgaven van het visserijfonds ? Is er in de provinciale visserijcommissies nog een goede vertegenwoordiging van de representatieve hengelsportverenigingen, en zo neen, denkt u daar iets aan te doen en op welke wijze ? Kunt u me een schriftelijke bijlage bezorgen met een gedetailleerd overzicht van de uitgaven van het visserijfonds van de afgelopen 3 jaar ?

De voorzitter : Minister Tavernier heeft het woord.

Minister Jef Tavernier : Mijnheer de voorzitter, geachte collega's, de heer De Meyer stelt dat de openbare hengelsport in een volledige malaise verkeert en dat het aantal visverloven de afgelopen 15 jaar zowat gehalveerd is. Dit maakt echter deel uit van een ruimere problematiek. De oorzaak daarvan is niet zo meteen de overheid of een reglementering. Een aantal vrijetijdsbestedingen kennen een terugloop terwijl andere groeien.

Mijnheer De Meyer, het medezeggenschap van vissersverenigingen wordt in de wet op de riviervisserij ingeschreven door het instellen van provinciale visserijcommissies en het Centraal Comité van het Visserijfonds. In de provinciale visserijcommissies kunnen vissersverenigingen voorstellen en visies aanbrengen die kaderen in het algemeen belang van de openbare visserij.

De samenstelling van het centraal comité en de provinciale visserijcommissies wordt geregeld via het koninklijk besluit van 13 december 1954. De gouverneur van elke provincie stelt de visserijcommissie samen uit representatieve vertegenwoordigers van de vissersverenigingen. Bij de samenstelling van de provinciale visserijcommissies wordt tevens pariteit van hengeldisciplines, pariteit van regio's en het decreet voor een evenwichtige vertegenwoordiging van mannen en vrouwen in acht genomen. Elke provinciale visserijcommissie heeft een vertegenwoordiger in het Centraal Comité van het Visserijfonds. In dit beheer en in de medezeggenschap is dus de afgelopen jaren niets gewijzigd, behalve dat er werd gezocht naar een evenwicht tussen mannen en vrouwen.

De wet op de riviervisserij van 1 juli 1954 en zijn uitvoeringsbesluiten vormen inderdaad het wettelijk kader waarbinnen het visserijbeleid wordt ontwikkeld. De werking van het visserijfonds en van de provinciale visserijcommissies werd recent doorgelicht. Deze doorlichting evalueerde de werking in de context van het hedendaagse geïntegreerde beleidskader van het milieu- en natuurbeleid.

Op basis van een aanbevelingsnota met tien uitdagingen voor een doeltreffend doelgroepenbeleid via het visserijfonds, werd een visie en een missie voor het visserijfonds en de visserijcommissies ontwikkeld. De vernieuwde werking die hieruit voortkwam, werd vastgelegd in een charter en een codex met strategische doelstellingen. Het doorlichtingsrapport kwam tot stand in samenspraak met de provinciale visserijcommissies, met de georganiseerde hengelsport, met niet-gebonden vissers en vissersverenigingen, met wetenschappelijke instellingen en met de afdelingen Bos en Groen en Natuur en Water van Aminal. De bevindingen in het rapport werden aan alle betrokkenen voorgesteld op een studiedag te Meilegem. De vernieuwde werking met visie, missie, charter, codex en strategische doelstellingen werd uitgebreid toegelicht aan alle provinciale visserijcommissies en de betrokken administraties te Emblem in 2001.

Tavernier

De wet op de riviervisserij van 1954 bepaalt de oprichting van het visserijfonds. Het KB betreffende de provinciale visserijcommissies en het Centraal Comité van het Visserijfonds leggen het wettelijke kader voor deze instanties vast. Het MB tot inrichting van de boekhouding van het visserijfonds werd opgesteld door de minister van Financiën en de minister tot wiens bevoegdheid de riviervisserij behoort. Dit levert het wettelijk kader waarbinnen de gelden van het visserijfonds worden besteed. De aanbevelingsnota voor de vernieuwde werking van het visserijfonds en de visserijcommissies geven de grote lijnen voor de besteding van de gelden aan : de werking, een infoloket, projectwerking van visserijcommissies en gemeenschappelijk projectwerking voor Vlaanderen.

Jaarlijks leggen de vijf visserijcommissies, de wetenschappelijke instellingen en de buitendiensten van Bos en Groen hun voorstellen neer voor de opmaak van de begroting van het visserijfonds. De deelbegrotingen van de vijf visserijcommissies voor de gemeenschappelijke projecten zoals 'Informatie & Educatie', 'Behoud van het visbestand – herbepotingen' en 'Ondersteunende studies en werking', worden voorgelegd aan, besproken met en getoetst in het Centraal Comité van het Visserijfonds. De notulen van deze vergadering worden vervolgens, tezamen met de ontwerpbegrotingen, voor goedkeuring aan de minister bevoegd voor de riviervisserij voorgelegd.

Op heden zijn minstens drie leden van het Centraal Comité ook bestuurslid van de Vlaamse Vereniging van Hengelsportverbonden, de VVHV. Ik ga er hierbij van uit dat u met 'erkende visserijvereniging' deze instantie bedoelt. Ik meen me te herinneren dat in die wereld niet altijd de grootste eensgezindheid en samenwerking bestaat. Voorzichtigheid is geboden. Deze leden krijgen jaarlijks de begrotingsrichtlijnen en de details betreffende de begrotingen en de kredietoverdrachten.

De inkomsten van het visserijfonds worden jaarlijks ter beschikking gesteld voor de werking en projecten in de openbare visserij. De verdeling van de kredieten gebeurt via de provinciale visserijcommissies of via gemeenschappelijke projecten. Bij de inzet van de middelen wordt het algemeen belang bewaakt. In de provinciale visserijcommissies wordt gerapporteerd over de vooruitgang van de projecten.

De resultaten en de geleverde producten worden ter beschikking gesteld van de commissieleden. Er is bijvoorbeeld het infoblad Vislijn, er zijn de hengelkaarten en sensibilisatiebrochures, het educatief materiaal, het overzicht van herbepotingen en de projectwerking. Conform het decreet over de openbaarheid van bestuur kan eveneens steeds een gemotiveerde vraag voor informatie worden gesteld.

De provinciale visserijcommissies geven een zeer democratische vertegenwoordiging en representatie van de belangrijkste hengelsportverenigingen – namelijk pariteit van regio's en disciplines – in Vlaanderen en in de verschillende provincies. Om de vier jaar worden alle hengelsportverenigingen in de provincies aangeschreven met de vraag om kandidaat-vertegenwoordigers voor de visserijcommissie voor te stellen. Uit deze kandidaten van vissersverenigingen, actief op openbaar water, selecteert de gouverneur een representatieve vertegenwoordiging conform de wetgeving : minimum vier leden, maximum tien ; de helft daarvan zijn raadgevende leden. Het laten kandideren van alle vissersverenigingen voor een representatieve samenstelling van een provinciale visserijcommissie biedt een democratische en niet-monopoliserende betrokkenheid van vissersverenigingen in het overlegplatform voor openbare visserij.

Ik zal u later de exacte gegevens over de uitgaven van het visserijfonds doorspelen. Die waren momenteel niet voorhanden. In de bijlage bij het antwoord zit een charter van het visserijfonds en een codex van de provinciale visserijcommissies ondertekend door de vijf provinciale verantwoordelijken in 2001. Deze zult u met het antwoord ontvangen.

De voorzitter : De heer De Meyer heeft het woord.

De heer Jos De Meyer : Ik dank u voor uw antwoord, mijnheer de minister. Mijn laatste vraag is essentieel. Het is niet mijn bedoeling dat u hele reeksen cijfers gaat voorlezen, maar ik wil graag uw engagement dat ik een gedetailleerd overzicht van die uitgaven ontvang. Blijkbaar is dat voor de leden van de VVHV van uitzonderlijk belang. Die vereniging was mijn gesprekspartner. Ze heeft brieven gestuurd aan alle leden van deze commissie. Ik kan onmogelijk oordelen over alle technische aspecten. Ik zal geen zwaarwichtige conclusies uitspreken. Ik zie wel dat er een immens communicatieprobleem bestaat tussen de VVHV en de administratie, of een deel daarvan.

Ik citeer uit een brief. 'Helaas is er van die wettelijk geregelde medezeggenschap en medebeheer van visserijverenigingen nauwelijks iets overgebleven. […] Intussen leeft de openbare hengelsport in een

De Meyer

complete malaise. Het aantal afgeleverde visverloven is in 15 jaar bijna gehalveerd en de frustratie en de verzuring bij de bestuurders van de hengelsportverenigingen is zo immens geworden dat iedereen baalt van nieuwe projecten, zoals het zoethoudertje van nieuw medebeheer. […] De meeste hengelaars beschouwen dit beleid als opgezet spel om hun sport kapot te maken. Misschien kunt u ons van het tegendeel overtuigen, maar een formele parlementaire vraag zal weinig opleveren, omdat we toch al weten wie het antwoord zal schrijven dat de minister klakkeloos zal aflezen.'

Hieruit blijkt op z'n zachtst uitgedrukt een zeer groot gebrek aan vertrouwen, mijnheer de minister. Blijkbaar zijn er discussies geweest met sommige ambtenaren.

De man die dit heeft ondertekend, de heer Coussement, voorzitter van de VVHV, ken ik als een correct en ernstig man. Ik kan op dit moment geen oordeel uitspreken, ik wijs er alleen op dat er een zware malaise en een ernstig communicatieprobleem bestaan. Misschien kunt u mensen rond de tafel brengen zodat een aantal zaken worden uitgeklaard. U begrijpt dat mijn laatste vraag naar cijfers in verband met de uitgaven voor deze mensen mogelijks al wat wantrouwen kan wegwerken.

De voorzitter : Minister Tavernier heeft het woord.

Minister Jef Tavernier : Ik zal er alles aan doen om te vermijden dat er niet-correcte informatie wordt verspreid, zoals dat vorig jaar eind april en begin mei gebeurde. Het verspreiden van die informatie heeft zelfs geresulteerd in een manifestatie. Ik meen dat de vereniging en de persoon die u noemt, daar een bepaalde rol in hebben gespeeld. Als ik dingen kan ontmijnen door correcte informatie ruim te verspreiden, zal ik dat doen.

De voorzitter : Het incident is gesloten.

Vraag om uitleg van de heer Ludwig Caluwé tot de heer Jef Tavernier, Vlaams minister van Leefmilieu, Landbouw en Ontwikkelingssamenwerking, over het eisen van ontbossingsvergoedingen bij de verkaveling van oude tuinen en parken

De voorzitter : Aan de orde is de vraag om uitleg van de heer Caluwé tot de heer Tavernier, Vlaams minister van Leefmilieu, Landbouw en Ontwikkelingssamenwerking, over het eisen van ontbossingsvergoedingen bij de verkaveling van oude tuinen en parken.

De heer Caluwé heeft het woord.

De heer Ludwig Caluwé : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, vooral in bosrijke gemeenten – in de groene rand rond Antwerpen zijn er heel wat dergelijke gemeenten – oordeelt de afdeling Bos en Groen van het Ministerie van de Vlaamse Gemeenschap regelmatig dat een perceel als bos moet worden beschouwd en aldus bij ontbossing en/of verkaveling onder de regeling van compensatieplicht valt. Meermaals werd hierbij vastgesteld dat oude tuinen en/of parken als bebost geheel worden beschouwd, hoewel dit in tegenstelling is met de bepaling van bos in het bosdecreet waarbij aangelegde tuinen en parken uitgesloten worden van compensatieplicht. Vooraleer een tuin of park verkaveld en/of bebouwd wordt, is er in de praktijk een periode van niet-onderhoud van de percelen waarbij spontane opgroei zich kan ontwikkelen.

Mijnheer de minister, moet de administratie zich bij beoordeling van het al dan niet toepassen van de compensatieplicht niet houden aan de bepalingen van het bosdecreet dat stelt dat enkel bos, zoals omschreven in het bosdecreet, en spontaan bos ouder dan 22 jaar onder het toepassingsgebied van ontbossing vallen ?

Een gelijkaardig probleem rijst in woonparken waar nog enkele percelen niet zijn bebouwd en waarop zich een spontane begroeiing heeft gevestigd. Deze percelen bevinden zich dikwijls tussen aangelegde tuinen en zijn hiervan afgesloten door middel van draadafsluitingen. Een bosfunctie bezitten deze door tuinen ingesloten percelen niet meer. Nochtans worden hiervoor compensatiedossiers voor ontbossing opgemaakt. Bij de beoordeling van deze ingesloten percelen bevestigt Bos en Groen trouwens dat deze percelen geen bos meer zijn door te stellen dat een gedeeltelijke ontbossing, die nodig is voor het bouwen van de woning en circulatie rondom, hier niet voldoet. Een volledige compensatieplicht van het perceel, dus van de bouwplek van de woning met zijn circulatie en de tuin, is noodzakelijk aangezien de oppervlakte anders zo klein zou zijn dat men niet meer van een bos kan spreken.

De gemeenten krijgen het gevoel dat de administratie zo maximaal mogelijk de geldelijke compensatieregeling toepast en hierdoor aan de aanvragers ook deze maximale ontbossing toestaat.

Caluwé

Voor deze regeling bestond, lieten de meeste gemeenten zo weinig mogelijk ontbossen en gingen ze ontbossing zoveel mogelijk tegen om hierdoor haar bebossingindex op een aanvaardbaar peil te houden. De compensatie van ontbossing voor een perceel wordt momenteel zeer vlot afgeleverd en maakt het voor de gemeenten moeilijker om een groen beleid te voeren. Uiteraard kan de gemeente bijkomende bepalingen opleggen, maar het opleggen hiervan op een perceel waarvoor iemand een ontbossingvergoeding betaalde, komt erg onlogisch over bij de eigenaars en stuit tegen de borst.

Mijnheer de minister, kunt u een overzicht geven van welke bedragen reeds werden geïnd en van wie en op welke plaatsen er met deze gelden nieuwe bossen werden aangeplant ?

De voorzitter : Minister Tavernier heeft het woord.

Minister Jef Tavernier : Mijnheer Caluwé, u vraagt mij uitleg over het feit of percelen die bezet zijn met bomen en struiken steeds als bos kunnen worden beschouwd en hoe de beoordeling door mijn administratie gebeurt. Volgens het bosdecreet zijn bossen oppervlakten waarvan de bomen en de houtachtige struikvegetaties het belangrijkste bestanddeel uitmaken, waartoe een eigen fauna en flora behoren en die één of meer functies vervullen.

U stelt in uw vraag dat tuinen en parken volgens artikel 3 van het bosdecreet niet onder dit decreet zouden vallen en bijgevolg niet als bos zouden kunnen worden beschouwd. Een tuin wordt in dit geval geïnterpreteerd als een aangelegde tuin, bestaande uit grasperken en sierbeplantingen. Restanten van bospercelen kunnen deel uitmaken van een al dan niet omheind bouwperceel, maar als ze nog voldoen aan de definitie van bos, blijven ze het statuut van bos behouden. Parken kunnen ook bestaan uit deels beboste ruimten zodat delen van een park ook onder het bosdecreet kunnen vallen.

Bij de adviesverlening wordt de norm gehanteerd van 10 bij 10 meter. Indien een oppervlakte bezet met bomen en struiken met een eigen fauna en flora en één of meer functies, minstens 10 meter breed en 10 meter lang is, wordt deze oppervlakte als bos beschouwd en valt ze bijgevolg onder het bosdecreet. Ingesloten percelen waar nog bosrestanten op voorkomen en waarvan deze restanten meer dan 10 bij 10 meter groot zijn, worden als bos beschouwd.

De te ontbossen oppervlakte bij de beoordeling van een vergunningsaanvraag wordt bepaald op basis van het inplantingplan dat bij de aanvraag wordt ingediend. Hierbij moeten alle te verharden en/of te bebouwen oppervlakten, alsook de oppervlakten waar een aanzienlijke reliëfwijziging gebeurt, in rekening worden gebracht. Een boomvrije strook van 3 meter rondom de te verharden en te bebouwen oppervlakte wordt hierin meegerekend, voor zover de aanvrager die zelf niet aanduidt.

De resterende oppervlakte wordt als bos beschouwd als die minimum 10 meter breed is op het betreffende perceel. Indien de resterende met bomen bezette oppervlakte geen 10 meter breed is, wordt die als te ontbossen meegerekend en geldt bijgevolg de compensatieplicht op het volledige perceel.

Het komt me echter voor dat dit niet echt correct is. Als een strook bos van minder dan 10 meter breed blijft staan, kan dat veeleer worden beschouwd als een houtkant, wat een waardevol klein landschapselement is. Indien er echter ook voor deze bomen een compensatie moet worden betaald, dan geef je eigenlijk de stimulans om alles botweg om te hakken, want men heeft er toch voor betaald. Daarom ben ik er voorstander van dat deze interne afspraak wordt gewijzigd en de compensatie wordt beperkt tot dat deel dat echt moet worden gekapt voor het bouwwerk, plus de 3 meter eromheen. Ik zal mijn diensten vragen de criteria en richtlijnen bij adviesverlening zo aan te passen.

Uiteraard kan de gemeente, in het kader van de gemeentelijke autonomie, bijkomende bepalingen opleggen bij het verlenen van vergunningen, zoals u zelf ook suggereert. Het is echter zo dat het behoud van hoogstammige bomen niet tot gevolg heeft dat deze oppervlakte ook onder de toepassing valt van het bosdecreet.

Het kan dus zijn dat een perceel volledig ontbost werd in de zin van niet meer vallend onder het bosdecreet, waarbij aan de compensatieplicht werd voldaan, maar waar een aantal hoogstammige bomen moeten behouden blijven als extra bepaling door de gemeente. Deze bomen worden dan niet meer als bos beschouwd omdat ofwel de oppervlakte te klein is, namelijk minder dan 10 bij 10 meter groot, of omwille van het feit dat aan de grond een ander gebruik wordt gegeven. Zo kan het zijn dat deze bomen in de tuin geïntegreerd worden waarbij onder de bomen een gazon wordt aangelegd of men er kippen laat lopen of iets in die aard.

Tavernier

Sinds 2000 werd een bedrag geïnd van 8.855.000 euro, waarvan 39.746,21 euro uit de gemeente Essen komt. Dit staat voor een totale ontboste oppervlakte van 357,73 hectare, waarvan 1,71 hectare in de gemeente Essen.

De heer Ludwig Caluwé : Indien u toch cijfers per gemeente geeft, ben ik meer geïnteresseerd in de gemeente Brasschaat.

Minister Jef Tavernier : Ik ga ervan uit dat een Vlaams volksvertegenwoordiger niet zijn gemeente vertegenwoordigt, maar alle Vlamingen en alle Vlaamse gemeenten. Bij dit antwoord zijn echter gegevens voor de gemeente Essen gevoegd.

Met deze compensatiebedragen werden reeds 3,6788 hectare nieuwe terreinen aangekocht in Meeuwen-Gruitrode en Aalter voor een bedrag van 58.975 euro.

De heer Ludwig Caluwé : Mijnheer de minister, ik dank u voor uw antwoord. Ik ben blij dat u de beleidslijn wilt wijzigen.

Het antwoord had misschien meer kunnen worden gespecificeerd. Willen we de parkgemeenten groen houden, dan moeten de gemeenten daarop kunnen inspelen door zoveel mogelijk bomen te behouden. Dat wordt echter moeilijker als voor het hele perceel al een ontbossingsvergoeding is betaald. Het is een goede zaak dat dit wordt gewijzigd.

De voorzitter : Het incident is gesloten.

Vraag om uitleg van de heer Jan Laurys tot de heer Jef Tavernier, Vlaams minister van Leefmilieu, Landbouw en Ontwikkelingssamenwerking, over de in de milieu/schoolkoopwijzer gehanteerde criteria en gebruikte ecolabels

De voorzitter : Aan de orde is de vraag om uitleg van de heer Laurys tot de heer Tavernier, Vlaams minister van Leefmilieu, Landbouw en Ontwikkelingssamenwerking, over de in de milieu/schoolkoopwijzer gehanteerde criteria en gebruikte ecolabels.

De heer Laurys heeft het woord.

De heer Jan Laurys : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, ik stel deze vraag met enige schroom omdat het een delicate materie betreft. Ik wil niemand beschuldigen van wat dan ook.

Het informeren en sensibiliseren van het brede publiek is een belangrijk instrument van het milieubeleid. De Vlaming scoort vandaag op Europees vlak al vrij goed inzake scheiding van huisvuil en vermindering van de restfractie, wat zeker te maken heeft met gerichte campagnes.

In die zin zijn ook allerlei vergelijkende tabellen bijzonder nuttig. De milieu/schoolkoopwijzer is een positief initiatief, ook al is het niet echt een initiatief van de Vlaamse overheid. Het wordt echter wel gesubsidieerd door de overheid, die ook vertegenwoordigd is in de stuurgroep. Daardoor wordt de indruk gewekt dat het een overheidsinitiatief is en dat u verantwoordelijk bent voor de inhoud.

Over bepaalde rubrieken van de milieu/schoolkoopwijzer, zoals papier en papierwaren, worden vragen gesteld door de sector zelf. Er worden bepaalde criteria gehanteerd en er wordt een rangorde opgesteld om aanbevelingen te doen aan scholen voor de aankoop van materiaal. Er wordt gewerkt met een systeem van duimpjes, waarbij vijf duimpjes het beste product aanduidt. Het label 'Blaue Engel' bijvoorbeeld is een Duits label en krijgt vijf duimpjes. Daarvoor komen Belgische bedrijven niet in aanmerking. De overheid doet dus een koopadvies, maar sluit de hele Belgische sector van papier en papierwaren uit. Er zijn ook meningsverschillen over de bleektechnieken. Er wordt nog verwezen naar chloor dat al tien jaar niet meer wordt gebruikt. Andere bleektechnieken waarover sprake hebben ook een milieu-impact.

Ik wil de goede trouw van de auteurs niet in twijfel trekken, maar het is belangrijk dat er juiste en betrouwbare cijfers worden gegeven waar geen discussie over kan ontstaan. Mijnheer de minister, hoe komt de milieu/schoolkoopwijzer tot stand ? Wie schrijft die ? Is de stuurgroep verantwoordelijk voor de inhoud van de teksten ? Vraagt die externe adviezen ? Worden de gegevens regelmatig aangepast ? Wordt overleg gepleegd met de sector ? Bent u bereid tot een gesprek en eventueel tot een aanpassing van de schoolkoopwijzer ?

De voorzitter : Minister Tavernier heeft het woord.

Minister Jef Tavernier : Mijnheer de voorzitter, dames en heren, het project schoolkoopwijzer werd in oktober 2001 opgestart om tegemoet te komen aan een uitgesproken behoefte : milieuvriendelijk

Tavernier

aankoopgedrag vergemakkelijken door een helder en vooral laagdrempelig instrument aan te bieden, dat enerzijds relevante milieucriteria hanteerde en anderzijds aankoopverantwoordelijken van scholen een duidelijk overzicht gaf waar deze producten te vinden zijn.

Hiertoe werd een website ontwikkeld met productinformatie omtrent vijf aankoopvelden : drank, papier en papierwaren, schoolmaterialen, maaltijden en tussendoortjes, en schoonmaakmiddelen. Uit een grondige evaluatie in februari 2003 bleek dat dit informatie-instrument steeds meer werd geapprecieerd en dat het ook door andere actoren buiten de schoolwereld wordt gebruikt. Daarom is het project verlengd en wordt het aangepast en uitgebreid voor de doelgroep 'lokale besturen en administratieve diensten' onder de naam 'milieukoopwijzer'.

Het project wordt gerealiseerd door de Bond Beter Leefmilieu Vlaanderen, met subsidies van Aminal. De koepel van de natuur- en milieuverenigingen staat met een team van experts in voor de redactie van de milieu/schoolkoopwijzer en hiervoor is contractueel een duidelijke procedure overeengekomen.

Het marktonderzoek dat met de ontwikkeling van de website gepaard gaat, is aan een aantal vereisten onderworpen.

Ten eerste wordt naar volledigheid gestreefd door iedereen dezelfde participatiekansen te bieden. Vanuit dit opzicht wordt een brede elektronische mailing naar honderden bedrijven opgezet. Nadien worden herinneringen verstuurd en is tevens in telefonische opvolging voorzien. Aan de mailing gaat contact met de koepelorganisaties of federaties van de ondernemingen vooraf.

Ten tweede worden de criteria vastgelegd van zodra binnen de stuurgroep afspraken zijn gemaakt en nadat ruggenspraak met de federaties of, indien er geen federatie is, met enkele betrokken bedrijven heeft plaatsgevonden. Er wordt tevens overleg georganiseerd met Europese milieubeleidsorganisaties, zoals het Europees Milieubureau en European Partners for the Environment en met het onderzoeks- en informatiecentrum van de verbruikersvereniging OIVO.

Ten derde krijgen de deelnemende bedrijven en federaties de kans om de aangemaakte informatie na te kijken en hun weerwoord te geven voor het aanbod op de website wordt gepubliceerd. Ten vierde geldt de koopwijzer als een open aanbod aan de bedrijfswereld. De informatie wordt regelmatig geactualiseerd en bij de bekendmaking en de lancering van de website wordt uitdrukkelijk om reacties, opmerkingen en aanvullingen gevraagd. Ten vijfde is de reeks van opgenomen bedrijven niet limitatief. Indien nog niet vermelde bedrijven willen worden opgenomen, kunnen ze zich kandidaat stellen.

De ontwikkeling van de milieucriteria en van de productinformatie voor de verschillende aankoopvelden wordt door een tweemaandelijks vergaderende stuurgroep gesuperviseerd. Deze stuurgroep bestaat uit vertegenwoordigers van de milieubeweging, van de Vlaamse overheid en van de diverse doelgroepen, zoals de schoolnetten, de gemeenten en de provincies.

De criteria voor en de inhoud van het onderdeel papierwaren zijn tijdens de eerste fase van het project, het opzetten van een koopwijzer voor scholen, door de stuurgroep goedgekeurd. Deze stuurgroep bestond uit vertegenwoordigers van Aminal, van de OVAM, van STIP, van het departement Onderwijs, van de afvalintercommunales, van de BBL en van de schoolnetten.

Deze stuurgroep waakt over de objectiviteit, de transparantie en de kwaliteit van het project en stippelt de grote lijnen van de projectstrategie uit. Dit neemt niet weg dat de projectontwikkelaar, de BBL, een zekere vrijheid geniet om op een onderbouwde wijze eigen vooruitstrevende accenten te leggen. Dit kan ertoe leiden dat de visie van de milieukoopwijzer soms niet met de visie van de industrie strookt. Als leden van de stuurgroep en als specialisten ter zake, hebben de vertegenwoordigers van de OVAM geoordeeld dat de op de website aangeboden informatie geen manifeste onjuistheden of wetenschappelijke onwaarheden bevat en dat de argumenten waarop de in de milieukoopwijzer gehanteerde criteria zijn gebaseerd in hun ogen valabel zijn.

Zoals in de contractueel overeengekomen procedure is voorzien, vormt de regelmatige communicatie met de betrokken bedrijfssectoren een vast onderdeel van het project. De leveranciers en de fabrikanten kunnen de documenten betreffende de criteria te allen tijde op de website raadplegen. Naast de regelmatige mailings die de BBL in het kader van de actualisering van de website naar de bedrijfssectoren stuurt, kan een sector steeds om overleg met de BBL verzoeken.

Tavernier

Tijdens de voorbereidingen van het onderdeel papierwaren is op elektronische en op telefonische wijze contact opgenomen met de diverse federaties van de papiersector. Tijdens de contacten met de papierleveranciers en –fabrikanten heeft de BBL herhaaldelijk om recente documentatie en studies over de relatie tussen papier en milieu gevraagd. De discussie over de bleekmethodes ECF en TCF is hierbij ook aan bod gekomen.

De productlijsten van de milieukoopwijzer zijn positieve lijsten. Dit betekent dat alle op de lijst voorkomende producten door de BBL als milieuvriendelijk worden aanbevolen. Het spreekt evenwel voor zichzelf dat binnen deze groep van goede producten nog een onderscheid kan worden gemaakt. Dit onderscheid bestaat uit vijf trappen, aangeduid met de door de heer Laurys reeds aangehaalde duimpjes. Het onderscheid tussen producten in de bovenste drie categorieën mag echter niet als een negatieve beoordeling van de producten op de tweede en de derde trap worden opgevat. Het gaat hier om een positieve lijst die soms ten onrechte negatief wordt geïnterpreteerd.

In een schrijven van 19 maart 2004 heb ik beide partijen opgeroepen om gezamenlijk overleg te plegen. Het zou een goede zaak zijn indien naar aanleiding van de milieukoopwijzer een dynamiek op gang zou komen die milieuvriendelijke consumptie en productie nieuwe stimulansen geeft. Het is alleszins mijn bedoeling deze positieve dynamiek te stimuleren. Dit overleg tussen medewerkers van de BBL en een aantal afgevaardigden van de Belgische en Vlaamse papier- en kartonproducenten heeft op 20 april 2004 plaatsgevonden. Ik heb vernomen dat het gesprek in een constructieve sfeer is verlopen. Op basis van de kritiek van de bedrijfsfederaties zijn een aantal terminologische aanpassingen doorgevoerd en zijn bijkomende nuanceringen aangebracht.

Over enkele belangrijke aspecten blijven uiteraard meningsverschillen tussen de milieubeweging en de papiersector bestaan. Daarover kan nog verder overleg worden gepleegd. De bevindingen van dit overleg zullen uiteindelijk aan de stuurgroep van het project worden voorgelegd. Dat dergelijke discussies plaatsvinden, lijkt me niet abnormaal. Dit maakt deel uit van de dynamiek. Aangezien het hier om een open, positieve lijst gaat, zal dit overleg hopelijk in een verbetering van de koopwijzer resulteren.

De voorzitter : De heer Laurys heeft het woord.

De heer Jan Laurys : Ik dank de minister voor zijn antwoord. Het is uiteraard niet mijn bedoeling de industrie de inhoud van de koopwijzer te laten dicteren. Ik wil er enkel op wijzen dat wetenschappelijke gegevens soms tot discussies leiden en dat wetenschappers niet altijd dezelfde visie delen. Ik zal dit even illustreren aan de hand van twee voorbeelden.

De BBL is uitgegaan van een overschot aan oud papier in België. Uit een in de loop van maart 2004 verschenen artikel in De Tijd blijkt evenwel dat Europa in 2004 papier zal moeten importeren. Door de gestegen vraag naar kartonverpakkingen zullen we dit jaar met een tekort kampen. Dit betekent dat de uitgangspunten van de BBL kunnen worden betwist. Ik wil hier geen keuzes maken, ik wil enkel de aandacht vestigen op het delicate aspect van wetenschappelijke gegevens.

De Europese overheid zou nota's hebben uitgewerkt waarin de beste beschikbare technieken worden beschreven. In een van deze nota's staat te lezen dat uit een vergelijking van ECF en TCF blijkt dat geen van beide technieken een voordeel oplevert. Op de website van het project staat evenwel te lezen dat ECF moet worden vermeden. Ik ken het verschil tussen beide technieken niet, ik weet enkel dat de wetenschappelijke benadering tot een aantal discussies heeft geleid. Ik vind het dan ook gevaarlijk om in dit verband een koopadvies te geven dat door heel wat mensen wordt geconsulteerd. Voor bepaalde sectoren zou dit nadelige gevolgen kunnen hebben.

Ik vind het positief dat overleg met de betrokken sectoren zal plaatsvinden en dat bepaalde zaken eventueel zullen worden bijgestuurd. Dit betekent uiteraard niet dat er een dictaat van deze sectoren over de inhoud van de koopwijzer mag komen.

Minister Jef Tavernier : Mijnheer Laurys, ik wil er nog even op wijzen dat het door mij aangehaalde gesprek van na de indiening van uw vraag om uitleg dateert.

De heer Jan Laurys : Indien het indienen van deze vraag om uitleg heeft geholpen om dit gesprek tot stand te brengen, is mijn initiatief zinvol gebleken.

De voorzitter : Het incident is gesloten.

Voorzitter

– *De heer Jan Laurys treedt als voorzitter op.*

Vraag om uitleg van de heer Jef Van Looy tot de heer Jef Tavernier, Vlaams minister van Leefmilieu, Landbouw en Ontwikkelingssamenwerking, over de mestbalans

De voorzitter : Aan de orde is de vraag om uitleg van de heer Van Looy tot de heer Tavernier, Vlaams minister van Leefmilieu, Landbouw en Ontwikkelingssamenwerking, over de mestbalans.

De heer Van Looy heeft het woord.

De heer Jef Van Looy : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, voor het derde jaar op rij klopt bij de jaarlijkse mestaangifte bij heel wat veehouders de mestbalans niet. In een interview enkele weken geleden kwam de directeur van de Mestbank tot dezelfde conclusie. Ik vond het jammer dat hij toen niet meer concreet inging op de reden daarvoor. Eigenlijk liet hij uitschijnen dat de boeren wel wat zouden hebben geknoeid en dat er wel overbemesting zou zijn. Dat wordt steeds gezegd.

Normaliter zouden we inderdaad de hoeveelheid geproduceerde stikstof en fosfaat ook aan de andere zijde moeten terugvinden, bij de afzet, hetzij op de eigen akkers, voor bemesting, of bij derden, maar dit is natuurlijk louter theorie. De hoeveelheden geproduceerde stikstof en fosfaat worden berekend op basis van de uitscheidingsnormen in het mestdecreet, en eventueel wat bijgestuurd in functie van het soort voeder dat wordt gebruikt en de productiviteit van de dieren. Dan denk ik aan de melkveehouderij : productieve koeien hebben een andere uitscheiding dan andere. In de praktijk blijkt echter dat die hoeveelheden niet gelijk zijn aan de hoeveelheden stikstof en fosfaat die we nadien in de mestkelders terugvinden.

Ook de beschikbare hoeveelheid mest om te bemesten is niet hetzelfde. Er is dus een verschil, ontstaan uit de theorie van de uitscheidingsnormen, maar de boeren kunnen niet bewijzen waar dat verschil gebleven is. Dat is er immers zogenaamd niet. Er is wel een heffing van toepassing, want de Mestbank gaat ervan uit dat die mest wel werd geproduceerd en dat die er wel is. De Mestbank komt dan tot de conclusie dat het gaat over een ongeoorloofde bemesting of afzet, en gewaagt zelfs van een overbemesting. Hier werden zelfs veehouders strafrechtelijk voor vervolgd.

Ik geef een voorbeeld. Als de uitscheidingsnorm aan de hand van het aantal dieren wordt berekend op 5.000 kilo stikstof, is er in de praktijk in de kelder vaak maar 4.000 kilo stikstof. Bij grasland en maïsteelt kan men, aan de norm van 250 kilo stikstof dierlijke mest per hectare, in theorie 20 hectare bemesten, maar in de praktijk maar 16 hectare, daar de boer in de praktijk maar 4.000 kilo stikstof heeft.

Omdat er sprake is van een heffing, proberen veehouders die mestbalans te doen kloppen. Dat kan moeilijk aan de productiezijde, waar de normen vastliggen. Ze kunnen wat knoeien met het aantal dieren, maar daar dat aantal regelmatig moet worden aangegeven, kan dit moeilijk met terugwerkende kracht. Dit kan dus alleen maar worden aangepast aan de afzetzijde. Voor boeren die voldoende grond hebben, is dat niet moeilijk.

Ik kom terug op mijn voorbeeld van daarnet. De boer in kwestie zal op zijn aangifteformulier schrijven dat hij 20 hectare heeft bemest, aan de norm van 250 kilo stikstof dierlijke mest per hectare, en dat hij dit dus verantwoord heeft afgezet, terwijl er slechts 4.000 kilo was en hij in werkelijkheid slechts 200 kilo per hectare heeft gebruikt. Hij kan dat aanpassen, daar hij gronden heeft. Maar voor wie mest moet afzetten bij derden, lukt dat niet meer. Dan is het de inhoud van die mest die telt. Een boer die mest afneemt van een andere boer, zal niet beweren dat er 20 percent meer mest op zijn grond ligt, als dit niet zo is. Wie geen grond heeft, blijft dus met dat probleem zitten.

Op de mestbalans komen die hoeveelheden theoretisch geproduceerde mest terecht in de mestkelder. Ze worden overgedragen van het ene jaar naar het andere. Zo zien we dat 3 jaar lang gebeuren. Die mest komt er op papier in terecht, maar zit daar niet in. In de voorbije weken heb ik gezien dat bedrijven volgens hun aangifte 300 tot 400 kubieke meter mest in hun mestkelder hebben zitten, maar in werkelijkheid slechts 20 tot 30 kubieke meter hebben.

Die mest is er dus niet, maar de mestbalans klopt. De theoretische hoeveelheden worden overgedragen naar het volgende jaar. Ze blijven in die kelders zitten.

Dit is natuurlijk onzin. Zeker op het vlak van administratieve vereenvoudiging valt hier heel wat te

Van Looy

doen. De boeren moeten immers nogal wat papieren invullen opdat de Mestbank die mestbalans kan berekenen, maar ik stel vast dat die slechts hoogst uitzonderlijk kan kloppen. Die klopt vrijwel nooit. Heeft het dus wel zin om mensen zoveel papieren te laten invullen om een theoretische balans te bereiken, waar we niets aan hebben en waarmee we elkaar misschien alleen maar het leven moeilijk kunnen maken en misschien wat heffingen kunnen innen ?

De vraag rijst waarom die mestbalans niet klopt. Hoe ontstaat het verschil tussen de theoretische, volgens het decreet berekende productie van stikstof en fosfaat en de reële hoeveelheid in de mestkelders ? Dat geldt immers niet alleen voor stikstof, maar ook voor fosfaat. Voor stikstof zou men misschien nog een oorzaak kunnen vinden, maar voor fosfaat zeker niet.

Ik heb een aantal belangrijke redenen voor dat verschil op een rijtje gezet. Een eerste is dat we de uitscheidingsnormen decretaal hebben vastgelegd. Ik herinner me nog de discussie van een aantal jaren geleden. Die normen werden vrij hoog ingeschat. Daar waren ook wel redenen voor. Een van uw voorgangers, minister Dua, hanteerde jaren geleden hier in de commissie de cijfers van Nederland. Daar liggen de uitscheidingsnormen nog hoger dan bij ons. Uiteindelijk is gebleken dat dit allemaal wel verklaarbaar was. De overheid wilde de boeren stimuleren om hier iets aan te doen. Ze moesten beter veevoeder gebruiken, met minder eiwitten, zodat er minder stikstof zou worden uitgescheiden. Ook werd het gebruik van fosfaatarmere voeders gestimuleerd, opdat er minder fosfaat in de mest zou terechtkomen. Dat betekent natuurlijk hogere kosten, maar die stimulans werd ingebouwd. Deze theoretische normen worden nog steeds gehanteerd. We kunnen enkele elementen aanwenden om die wat te doen dalen, maar die zijn beperkt.

Dan kom ik tot een tweede reden. Het decreet houdt wel rekening met stikstofverliezen. Die zijn er immers. Dan denk ik aan ammoniakverlies in stallen en bij bemesting. Volgens het decreet mag de boer 15 percent stikstofverliezen incalculeren. Dat gehanteerde cijfer is echter slechts een gemiddelde. Die verliezen zijn immers zeer afhankelijk van weersomstandigheden en ook van het stalsysteem : denken we maar aan de emissiearme stallen, waarover al jaren veel wordt gepraat en waar in de praktijk ook al veel aan gebeurd is.

Een en ander hangt echter ook af van de mestsoort. Het is geen geheim dat er bij varkensmest een ammoniakverlies is van 20 tot 25 percent. In die mestkelder zit dus minder mest, ook al bepaalt het decreet dat de boer 15 percent mag incalculeren. Men zal dit verlies nooit terugvinden. Ook al zijn het ammoniakarme stallen en werden de beste technieken toegepast, dan nog zijn die verliezen groot. Het beste bewijs daarvan is dat er voor fosfaat geen verliezen zijn, in tegenstelling tot voor stikstof. Maar ook daar is er een verschil tussen wat in theorie is geproduceerd, op basis van de uitscheidingsnorm, en wat er werkelijk in die kelders ligt. Dat eerste cijfer ligt veel hoger.

Dan is een derde reden waarom die balans niet klopt, en volgens mij de voornaamste reden. Bij het gebruik van mest, zeker van dierlijke mest, wordt steeds gerekend op basis van gewicht. Het gebruik van bepaalde soorten mest wordt uitgedrukt in tonnen per hectare. De Mestbank past dit regelmatig aan. De Mestbank heeft tabellen geproduceerd van wat een ton mest van een bepaalde soort bevat aan kilo's stikstof en kilo's fosfaat. Dit werkt natuurlijk gemakkelijk. De tonnage is gemakkelijk te meten en te wegen. Als het niet kan worden gewogen, dan stelt men vaak een ton gelijk aan een kubieke meter. Veel verschil is er niet tussen die beide, want 90 percent en zelfs meer van die drijfmest is water.

Die gegevens worden dan gebruikt om een berekening te maken, en in de praktijk blijkt dat te werken. De Mestbank publiceert die gegevens om de boeren te helpen, want ze laten hen toe te weten hoeveel stikstof ze hebben gebruikt op basis van hoeveel ton mest ze hebben gebruikt, maar ze worden ook gebruikt bij de afzet aan derden. Een akkerbouwer haalt bijvoorbeeld bij een kippenboer zoveel ton kippenmest, en volgens het tabelletje van de Mestbank zit daar dan zoveel stikstof in.

De boer die de mest afzet bij de akkerbouwer, mag die tabellen in zijn aangifte echter niet gebruiken. Hij moet de uitscheidingsnormen van het decreet gebruiken. De akkerbouwer die de mest afneemt, gebruikt de tabellen daarentegen wel, want anders heeft hij geen gegevens om te bepalen hoeveel stikstof hij heeft afgenomen. Ze geven trouwens waarschijnlijk ook aan wat er gemiddeld inzit. De Gausscurve wordt gevolgd, en gemiddeld zal het ongeveer wel kloppen. Echt kloppen, zoals de mestbalans moet kloppen, doet het echter niet.

Misschien zijn er nog andere redenen waarom de mestbalans niet klopt. Het aantal dieren dat we bij de berekening gebruiken, is namelijk ook een ge-

Van Looy

middelde. Meestal zijn het dan nog gemiddelden per maand, zodat er nog meer verschillen kunnen optreden.

Mijnheer de minister, wat zijn volgens u en uw administratie de oorzaken van het feit dat de mestbalans niet kan kloppen ? Is het niet veeleer uitzonderlijk dat hij wel klopt ? Enerzijds is er de theorie, bij decreet vastgelegd, en anderzijds zijn er de reële producties, eveneens in tabellen gegoten maar niet bij decreet vastgelegd omdat wel geweten is dat het ene niet met het andere strookt. Als de laatste kilo stikstof en fosfor moet worden bewezen, dan werkt het niet.

Wat is de oplossing voor dit probleem ? Is er op dit vlak geen grote administratieve vereenvoudiging mogelijk ? We moeten de boeren toch niet te veel papierwerk geven om er theoretische modellen mee te maken. We hebben in de commissie al vaak zulke modellen gezien. Als er veel gegevens worden opgevraagd, kunnen er veel modellen worden gemaakt, maar iedereen voelt intussen wel aan dat er iets niet klopt. De theorie is niet de praktijk.

Als de mestbalansen op die manier moeten kloppen, is het dan wel verantwoord dat de Mestbank die tabellen publiceert ? Ze geeft in die tabellen aan hoeveel stikstof en fosfor er in een kubieke meter mest zit, maar die gegevens mogen niet in de aangifte worden gebruikt. Waar zijn we dan mee bezig ? Is een en ander niet contradictoir ? Moet er een theoretisch model worden ontwikkeld van wat er in theorie in de mest zit, ook al weten we dat het er niet in zit ? Ook de gegevens van de Mestbank zijn immers gemiddelden, die slechts uitzonderlijk kloppen.

Hoeveel heffingen zijn er al betaald, of zijn er verstuurd, omwille van een niet bewezen mestafzet ? Hoeveel boeren zijn al gerechtelijk vervolgd ? Ik ken er enkele, en ze kunnen het inderdaad niet bewijzen. Ze kunnen alleen de rechter proberen uit te leggen dat er een verschil is tussen theorie en praktijk, maar dat is niet eenvoudig.

Als er enerzijds een berekening wordt gemaakt voor alle dieren in Vlaanderen, op basis van de uitscheidingsnormen en rekening houdend met de productie van fosfaatarm voeder voor bijvoorbeeld melkkoeien, gegevens waarover de Mestbank beschikt, en anderzijds een berekening op basis van de tabellen van de Mestbank over de inhoud van een ton mest, wat was dan in 2002 het verschil tussen de geproduceerde en de werkelijke hoeveelheid gebruikte mest in Vlaanderen ? Dat moet eenvoudig te berekenen zijn. Zo niet, is daar dan al onderzoek naar uitgevoerd ?

De voorzitter : Minister Tavernier heeft het woord.

Minister Jef Tavernier : Mijnheer de voorzitter, collega's, vooraleer ik een antwoord formuleer op de concrete vragen, wens ik een aantal opmerkingen te maken bij de ontwikkeling van de probleemstelling van de heer Van Looy.

Mijnheer Van Looy, u stelt dat voor het derde jaar op rij de mestbalans niet klopt in de jaarlijkse mestaangifte van heel wat veehouders. Op welke informatie steunt u hierbij ? Bij de jaarlijkse mestaangifte moeten immers alleen het aantal dieren, het gebruik van chemische meststoffen en de opgeslagen hoeveelheid mest worden opgeven, en wordt niet gerefereerd aan een mestbalans. Bij mijn weten kan dus in de jaarlijkse mestaangifte niet worden vastgesteld dat de mestbalans niet klopt.

Ten tweede stelt u ervan uit te gaan dat de hoeveelheid stikstof en fosfaat die wordt geproduceerd, gelijk is aan de hoeveelheid die de veehouder op zijn eigen akkers gebruikt en die hij afzet. Voor wie met de materie vertrouwd is, is duidelijk dat we hier inderdaad niet met een exacte boekhoudkundige berekening bezig zijn. Voor de bepaling van een mestbalans moet met een zekere foutenmarge rekening worden gehouden. In de realiteit zal een mestbalans dan ook quasi nooit exact kloppen. Bij de beoordeling van een mestbalans wordt dan ook steeds rekening gehouden met mogelijke foutenmarges en afwijkingen.

Anderzijds zou, ongeacht deze mogelijke afwijking, de balans voor fosfaat in principe ongeveer moeten kloppen. Zoals u zelf echter aanhaalt, klopt dit niet voor stikstof, gezien de vervluchtiging van stikstof onder de vorm van ammoniak tijdens de bewaring van de dierlijke mest tussen de productie en het gebruik ervan.

U haalt een aantal mogelijke redenen aan. De decretaal vastgelegde uitscheidingsnormen zouden vrij hoog zijn ingeschat, terwijl de reële uitscheiding verdeeld zou zijn volgens een Gausscurve. Voor wat varkens en pluimvee betreft liggen de forfaitaire uitscheidingsnormen inderdaad vrij hoog. Hierbij wordt er echter van uitgegaan dat er geen inspanningen worden geleverd zoals het gebruik van fosfaatarme voeders en dergelijke.

Tavernier

Het merendeel van de varkenshouders en pluimveehouders maakt echter gebruik van een uitscheidingsbalans van het type veevoederconvenant of regressierechte, waarbij de bekomen uitscheidingscijfers veel lager liggen dan de forfaitaire cijfers. Voor gedetailleerde informatie hierover verwijs ik naar het voortgangsrapport 2003 van de Mestbank, waarin deze informatie tot in detail is weergegeven.

Voor de rundveesector is algemeen aanvaard dat de forfaitaire cijfers veeleer aan de lage kant liggen en dus veeleer voordelig zijn voor de landbouwers. Veetelers die fosforarm voeder gebruiken, doch niet de moeite doen om dit te melden bij hun jaarlijkse aangifte of onvoldoende informatie hierover meesturen, kunnen wel met mogelijke, volgens de aangifte 'onverklaarbare' verschillen worden geconfronteerd, maar dan moet de oorzaak bij henzelf worden gezocht.

Mogelijk doet zich wel een probleem voor bij bepaalde types pluimveebedrijven, waarbij inderdaad bepaalde verschillen tussen de productie en de af te zetten mest niet direct te verklaren zijn. Net om dit probleem op te lossen is de Mestbank dit voorjaar met een wetenschappelijk onderzoek begonnen. Het is evenwel spijtig dat, hoewel dit onderzoek wordt gevoerd ten behoeve van de pluimveesector, er in die sector blijkbaar zeer weinig pluimveebedrijven worden gevonden die er hun medewerking aan willen verlenen. Over het algemeen is deze eerste reden zeker niet de echte reden van het niet kloppen van de mestbalans.

Als tweede mogelijke reden haalt u het stikstofverlies aan. In het mestdecreet wordt inderdaad rekening gehouden met een stikstofverlies van 15 percent. Het waarom heb ik hierboven uiteengezet. Als ik correct geïnformeerd ben, was u nauw betrokken bij de totstandkoming van het MAP II, dat in 1999 werd goedgekeurd door het vorige Vlaams Parlement en waarin dit werd bepaald, al is dit als argument uiteraard een dooddoener. Bij de besprekingen destijds werd deze 15 percent als een onvermijdbaar en aanvaardbaar verlies aangenomen. Er werd toen gesteld dat hogere verliescijfers aan stikstof vermeden moesten worden. Mijnheer Van Looy, indien u nu stelt dat deze 15 percent geen goed cijfer is, dan bent u daar onder andere ook verantwoordelijk voor.

Ik weet ook dat er inderdaad bedrijven zijn waar de stikstofverliezen aan het milieu, onder de milieubelastende vorm van ammoniak, aanzienlijk hoger zijn. Het lijkt mij dan eerder een taak voor deze bedrijven om na te gaan hoe het komt dat ze dusdanige verliezen hebben en om hun bedrijfsvoering zodanig aan te passen dat de milieuverliezen zoveel mogelijk beperkt worden, in plaats van het cijfer van 15 percent aan te passen. Ik veronderstel dat iedereen zich achter die beleidsdoelstelling kan scharen.

Als derde reden haalt u aan dat de gemiddelde analysecijfers van dierlijke mest niet decretaal werden vastgelegd omdat ze in tegenstrijd zouden zijn met de decretale uitscheidingscijfers. Dit is niet correct. Deze cijfers zijn richtinggevend, waarvan elke landbouwer als hij zelf de dierlijke mest op zijn bedrijf laat analyseren, steeds kan afwijken. Deze cijfers worden alleen gebruikt indien de landbouwers niet zelf de samenstelling opgeven. Het decretaal vastleggen van een bepaalde waarde van fosfaat en stikstof in dierlijke mest zou juist veel slechter zijn dan de huidige manier van werken. De samenstelling van de dierlijke mest wordt immers door heel wat andere sterk bedrijfsgebonden factoren beïnvloed. Denk maar aan het gebruik van water, de hoeveelheid strooisel die gebruikt wordt in ingestrooide stallen, enzovoort. De landbouwer heeft hier zelf de maximale vrijheid om de juiste waarden aan te geven. Daarnaast heb ik ook al gezegd dat omdat, onder andere, de reële inhoud niet steeds exact klopt met de gemiddelde waarden, bij de beoordeling van mestbalansen steeds rekening wordt gehouden wordt met mogelijke afwijkingen.

In uw betoog vergeet u een aantal andere mogelijke redenen waarom een mestbalans niet steeds klopt, aan te halen. Op het terrein wordt regelmatig vastgesteld dat de mestbalans niet juist is omdat de betrokken landbouwer ofwel het overschot van de geproduceerde mest niet of niet volledig heeft afgevoerd en dus zijn eigen gronden heeft overbemest, ofwel veel meer dierlijke mest, andere meststoffen en/of chemische meststoffen heeft gebruikt dan toegelaten. Tot mijn spijt moet ik inderdaad vaststellen dat deze situaties nog steeds voorkomen. Dit wil niet zeggen dat dit de algemene regel is.

Dit heeft dus niets te maken met eventuele theoretisch verkeerde berekeningen, maar wel met het feit dat de betrokken landbouwer de code van goede landbouwpraktijk en de bemestingsregels niet correct toepast. In een aantal gevallen gebeurt dit uit 'onwetendheid', omdat hij de regels onvoldoende kent. In andere gevallen wordt echter vastgesteld dat er om diverse redenen bewust wordt overbemest.

Tavernier

De Mestbank geeft al jaren via allerlei kanalen – voorlichtingsvergaderingen, mailings, de mestgids, enzovoort – gedetailleerde informatie over de bemestingsnormen, de uitrijbepalingen, richtwaarden voor samenstelling van mest, de verschillende types mestuitscheidingsbalans, aan de landbouwers. Deze sensibiliserende aanpak werkt en begint vruchten af te werpen. Toch blijkt dat deze boodschap niet iedereen bereikt.

Hoe wil ik dit oplossen ? Met mogelijke problemen, zoals het niet exact uitkomen van een mestbalans, wordt in de praktijk rekening gehouden via het inbouwen van bijvoorbeeld tolerantiegrenzen, waarbinnen de mestbalans mag afwijken. Daadwerkelijke overtredingen, zoals overbemesting, die zorgen dat de mestbalans niet klopt, moeten door de betrokkene uiteraard zelf worden voorkomen. Hierbij wil ik een toekomstig initiatief van de Mestbank aanhalen waarbij in de loop van dit jaar op basis van een aantal vaststellingen en prognoses landbouwers zullen worden aangeschreven om hen te wijzen op een mogelijke overschrijding van de mestbalans. Het is de bedoeling om hen nog meer bewust te maken van deze problematiek.

Uw verwijzing naar de mogelijkheid van administratieve vereenvoudiging kan ik in deze context niet plaatsen. Om te weten of een landbouwer de geproduceerde dierlijke mest correct heeft aangewend of heeft afgevoerd naar derden, moeten nu eenmaal een aantal gegevens worden verzameld en opgevolgd. De Mestbank doet trouwens maximale inspanningen om de administratie zo beperkt mogelijk te houden en om bijvoorbeeld niet tweemaal dezelfde gegevens op te vragen. Ik verwijs hierbij naar mijn antwoord in het kader van een andere parlementaire vraag van de heer De Meyer over administratieve vereenvoudiging. Er moet natuurlijk wel toestemming worden gevraagd om die gegevens te mogen gebruiken.

De samenstellingscijfers van dierlijke mest worden door de Mestbank op vraag van de landbouwers zelf gepubliceerd en bekendgemaakt. Dit gebeurt ten behoeve van de landbouwers die niet zelf de samenstelling van de geproduceerde mest laten analyseren. De Mestbank raadt zeker niet aan om deze gemiddelde cijfers te gebruiken. Ze vraagt de landbouwers om stalen te laten nemen van de eigen mest om de juiste samenstelling te leren kennen. Veel landbouwers zien hier echter tegen op omdat het laten analyseren van mest geld kost. Er zijn een aantal provincies en gemeenten die een financiële tegemoetkoming bieden voor het uitvoeren van een mestanalyse. Ik kan dit alleen maar aanmoedigen.

Binnen artikel 25 van het mestdecreet is een administratieve geldboete, en geen heffing, opgenomen voor bedrijven die teveel nutriënten ontvangen, en dus overbemesten, en voor de bedrijven die hun geproduceerde mest onvoldoende hebben afgezet. Een heffing wordt administratief aan alle betrokken bedrijven op basis van de gekende gegevens opgelegd. Een geldboete daarentegen resulteert uit een grondige controle van de reële situatie ter plaatse. In de afgelopen 5 jaar zijn 221 geldboetes in het kader van niet-bewezen mestafzet opgelegd voor een totaal bedrag van 3.218.553 euro. Binnen de decretaal voorziene bezwaarprocedure, wordt rekening gehouden met alle aangebrachte elementen die invloed hebben op de mestbalans. Regelmatig leidt dit tot aanzienlijke vermindering van het opgelegde bedrag. Het bedrag van de geldboetes voor mestafzet na bezwaarbehandeling bedroeg 1.731.912 euro. Een belangrijk aantal bezwaren van 2003 is echter nog niet afgehandeld. Dit bedrag kan nog dalen. Gezien het niveau van de administratieve geldboete is het aantal gerechtelijke vervolgingen beperkt. Op basis van de bij de Mestbank gekende gegevens zijn er de voorbije 5 jaar 18 gevallen gekend van vervolging in het kader van mestafzet.

De hoeveelheid mest – uitgedrukt in kilogram mest en niet in kilogram fosfaat en nitraat – die door een dier geproduceerd wordt, verschilt zeer sterk in functie van de bedrijfsvoering, type van huisvesting, en dergelijke. Om op uw vraag te kunnen antwoorden voor Vlaanderen zou echter een fictieve berekening moeten worden gemaakt, waarbij aan elke diersoort een fictieve mestproductie in kilogram mest toegewezen zou worden die helemaal niet overeenstemt met de praktijk. Ik – en de administratie evenmin – zie bovendien niet goed in welke conclusies uit deze berekening getrokken zouden kunnen worden over de individuele mestbalansen. Ik heb de berekeningen bijgevolg niet laten maken, vermits dit weinig zinvol is.

De voorzitter : De heer Van Looy heeft het woord.

De heer Jef Van Looy : Ik dank u voor uw uitgebreid antwoord, mijnheer de minister.

Op uw laatste punt moet ik toch zeggen dat de Mestbank dit juist aanraadt. Er wordt toch per hoeveelheid ton per hectare gerekend. Als we de productie in kilogram niet kennen, kan dat natuurlijk nooit kloppen. De Mestbank zegt dus : eigenlijk klopt het nooit.

Van Looy

De boeren geven volgens u geen mestbalans aan. Ze geven cijfers op waarop de mestbalans berekend kan worden. Natuurlijk gaat elke boer zijn mestbalans na. Dat is zijn slotoefening om na te gaan of hij geen fouten gemaakt heeft. Er worden natuurlijk wel eens schrijffouten gemaakt. Om die eruit te halen, is een rekensom nodig. Het klopt natuurlijk niet, en dat komt elk jaar terug.

Vooral de pluimveehouderij sukkelt met haar mestbalans. Daar zou dan nog het minst verschil mogen voorkomen. De pluimveemest droogt immers heel snel – de boer let daar trouwens op – zodat er weinig stikstofverlies en helemaal geen fosfaatverlies is.

Het spijt me dat u en de Mestbank ervan uitgaan dat de mestbalans toch bijna moet kloppen. Het verschil moet zeer klein zijn. Volgens de Mestbank moeten de boeren daartoe analysecijfers gebruiken. Ze doen dat te weinig. Het kost geld en bovendien levert het niets op. De Mestbank geeft reeds gemiddelden op basis van analysecijfers. De klant wil bovendien kwaliteitsmest. De boer moet altijd zoeken waar hij zijn mest kwijt kan. Als er meer in zit dan het gemiddelde van de Mestbank, dan zal de klant om analysecijfers vragen. Die cijfers vormen een heikel punt. In de mestkelders een gemiddelde opmeten, is haast onmogelijk. Het is al bijna onmogelijk om de massa te mixen. In de praktijk is dat niet haalbaar.

Er is nu een onderzoek gestart. U vindt het spijtig dat zo weinig pluimveehouders bereid zijn om daaraan mee te werken. Tja, de Mestbank is niet de beste vriend van de boeren, en omgekeerd bijgevolg ook niet ! Iedere keer als de boer bij de Mestbank iets gaat vragen, moet hij opletten of hij krijgt het deksel op zijn neus. De Mestbank heeft de macht in handen. De Mestbank gebruikt om het even wat om de boer zijn vergunning af te nemen. Men heeft er liever niet mee te maken. Als men niets moet vragen, vraagt men niets en als men niets moet geven, geeft men niets. Er is geen goede verhouding tussen de Mestbank en de boeren, op enkele na misschien.

Milieuverliezen zijn er natuurlijk. Destijds hebben we erover gepraat dat we de ammoniakverliezen zo beperkt mogelijk moeten houden. Eén van de moeilijkheden is echter dat men dit moeilijk kan meten en de vraag is dan hoe de boer zicht kan krijgen op wat het effect op ammoniakverliezen is bij wat hij doet. We hebben hier veel gediscussieerd over groenlabelstallen die in Nederland zo'n 12 jaar geleden al zijn ingevoerd. Die groenlabelstallen hebben geen ammoniakverliesverminderingen tot gevolg gehad omdat het zo moeilijk meetbaar is. Dat is de reden waarom voormalig minister Dua een eerste voorstel heeft uitgesteld. Uiteindelijk zijn we bij technieken gekomen waarvan we het wel weten, maar die zijn beperkt. Nederland bewijst nu dat door nieuwe stallen te bouwen er toch geen ammoniakvermindering is.

Dat de boer zelf kan aangeven wat in de mest zit, is fictief. Het is de afnemer die bepaalt wat er in zit.

Mijnheer de minister, ik heb in 1999 inderdaad het MAP mee goedgekeurd. Er werd toen echter een zeer zware discussie gevoerd, waar we niet zijn uitgeraakt. Er zitten heel veel dingen in die zeer goed zijn en een goede aanzet geven, maar ook dingen waarvoor geen enkel bewijs kon worden geleverd. Vandaag hebben we die bewijzen nog altijd niet. Na vijf jaar zijn nog altijd een aantal besluiten niet genomen omdat er nog onderzoek loopt en er nog geen uitsluitsel is.

Het MAP is in 1999 goedgekeurd om de stok achter de deur van Europa weg te krijgen, maar het is niet van kracht geworden. Het compromis was het niet van kracht te laten gaan met de bedoeling het na de verkiezingen opnieuw grondig te bekijken, zonder druk van verkiezingen, en zo een aantal dingen recht te zetten. Dat is niet gebeurd.

Mijnheer de minister, uw partij, en vooral dan mevrouw Dua, die in 1999 het decreet met alle mogelijke middelen de grond in boorde, heeft in 2000 datzelfde decreet van kracht laten worden, toen het herschrijven ervan niet lukte. Ik wil duidelijk stellen dat niet wij maar jullie dat hebben gedaan. We hebben de voorbije 5 jaar herhaaldelijk op de problemen gewezen, maar men heeft blijkbaar binnen de meerderheid nooit een compromis gevonden.

Ik wil de minister nog danken omdat hij tot op het laatste moment vrij uitgebreide antwoorden heeft gegeven op alle vragen.

Minister Jef Tavernier : Ondanks het geringe aantal aanwezigen wil ik u danken voor de enkele maanden waarin ik, ondanks meningsverschillen, steeds een vrij constructieve houding heb kunnen ervaren. Ik heb zelf ook veel bijgeleerd, al was het maar door de antwoorden op de soms gedetailleerde vragen.

De voorzitter : Het incident is gesloten.

– *Het incident wordt gesloten om 16.50 uur.*